

Duurzaamheidsscan Paardenhouderij

Status en ambitieniveau duurzaamheid van
paardenbedrijven in Nederland 2018 en 2019

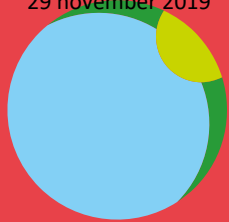
Teatske Pol-Veenstra, Gert Wim Stoffer, Mireille van Damme en Peter van Honk

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

29 november 2019

AERES
HOGESCHOOL
DRONTEN

Voorwoord

Het belang van duurzaamheid dringt door in alle agrarische sectoren. In de hippische sector is dan ook steeds meer aandacht voor duurzaamheid op het paardenbedrijf.

Dit rapport laat, door middel van de ontwikkelde duurzaamheidsscan, de huidige status van duurzaamheid op paardenbedrijven en hun eigen ambitieniveau zien. Het verschil tussen huidige status en ambitieniveau van het paardenbedrijf, toont aan waar de wens tot ontwikkeling naar een duurzamer paardenbedrijf ligt.

De duurzaamheidsscan is gebaseerd op de MVO prestatieladder en in samenwerking met Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV). Op deze plek willen we bedanken voor de prettige samenwerking met verschillende medewerkers van de OFGV, in het bijzonder Johan van Keulen, Jolanda Scholten en Femke Plat.

Ook dank aan alle eerstejaars en derdejaars studenten van Hippische bedrijfskunde. Elke student heeft de scan samen met een hippisch ondernemer uitgevoerd. En dank aan alle meewerkende paardenbedrijven, maar liefst 38 stuks in 2018 en 30 paardenbedrijven in 2019.

Teatske Pol-Veenstra, Gert Wim Stoffer, Mireille van Damme en Peter van Honk
Onderzoekers en docenten Aeres Hogeschool Dronten

Dronten, 29 november 2019

Samenvatting

Het doel van onderzoek met behulp van de duurzaamheidsscan paardenhouderij is om inzicht te krijgen in de huidige status en ambitieniveau wat betreft duurzaamheid op Nederlandse paardenbedrijven als aanknooppunt voor ontwikkeling van de duurzaamheid van paardenbedrijven.

Elk deelnemend paardenbedrijf krijgt, na het invullen van de scan,

1. de huidige duurzaamheidsstatus van het eigen paardenbedrijf in kaart en
2. de ambities wat betreft duurzaamheid van het eigen paardenbedrijf visueel in kaart.

Naast dat paardenbedrijven hun eigen uitslag krijgen met een bijlage met tips om het eigen bedrijf te verduurzamen, wordt er een totaaloverzicht van de Nederlandse paardensector gemaakt.

Om te achterhalen wat de huidige duurzaamheidsstatus van de paardensector is, en om die te kunnen vergelijken met de ambities van de paardensector, is een vragenlijst ontwikkeld. De vragenlijst heeft zijn oorsprong in de MVO Prestatieladder, die is gebaseerd op ISO26000. Aeres Hogeschool Dronten heeft de scan in samenwerking met de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek uitgebreid naar tien thema's. De duurzaamheidsscan gericht op de primaire bedrijven in de hippische sector maakt het mogelijk een inschatting te maken hoe het bedrijf scoort op meerdere aspecten van duurzaamheid. De tien verschillende aspecten, ook wel thema's genoemd, die aan bod komen zijn: Paard (gezondheid en welzijn), Energie, Water, Licht, Gebouw & Omgeving, Grondstoffen & Leveranciers, Eindproducten, Afval, Personeel en Algemeen & Beleid.

De onderzoeksgroep bestond in 2018 uit 38 paardenbedrijven en in 2019 uit 30 paardenbedrijven. Het zijn vooral primaire bedrijven, daar waar daadwerkelijk paarden op het bedrijf aanwezig zijn. Eerstejaars studenten van de opleiding Hippische Bedrijfskunde hebben de scan uitgevoerd op de paardenbedrijven.

De vragenlijst is in 2019 uitgebreid op de thema's Dierenwelzijn en Lucht. Het resultaat van thema lucht is in 2019 dan ook veranderd door die vragen, het ambitieniveau is hoger geworden.

De resultaten van de totale duurzaamheidsscan paardenhouderij van 2018 en van 2019 lijken veel op elkaar.

In het totaaloverzicht van de duurzaamheid van paardenbedrijven vallen drie van de tien thema's op, daar waar de verschillen tussen huidige status en ambitie het grootst zijn.

Dat is bij de thema's Afval, Energie en Water. Hier ambiëren de paardenbedrijven van het onderzoek een hogere status wat betreft duurzaamheid.

Twee jaar is te weinig om een trend te laten zien. Het laat wel zien dat, omdat de resultaten zo op elkaar lijken, een betrouwbaar resultaat is.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	6
2 Methode van onderzoek	7
3 Resultaten van de duurzaamheidsscan 2018	8
3.1. Resultaat Thema Dierenwelzijn	9
3.2. Resultaat Thema Energie	10
3.3. Thema Water	11
3.4. Thema Lucht	12
3.5. Thema Gebouw en omgeving	12
3.6. Thema Grondstoffen en leveranciers	12
3.7. Thema Eindproducten	13
3.8. Thema Afval	13
3.9. Thema Personeel	14
3.10. Thema Algemeen en beleid	15
4 Resultaten duurzaamheidsscan 2019	16
4.1. Thema Paard 2019	17
4.2. Thema Energie 2019	17
4.3. Thema Water 2019	20
4.4. Thema Lucht 2019	21
4.5. Thema Gebouw en omgeving 2019	21
4.6. Thema Grondstoffen en leveranciers 2019	22
4.7. Thema Eindproducten 2019	24
4.8. Thema Afval 2019	25
4.9. Thema Personeel 2019	27
4.10. Thema Algemeen en beleid 2019	27
5 Discussie conclusie en aanbevelingen	28
Bijlagen	
Bijlage 1 Vragenlijst duurzaamheidsscan 2018	
Bijlage 2 Resultaat per vraag 2018	
Bijlage 3 Resultaat per vraag 2019	

1 Inleiding

Aandacht voor duurzaamheid groeit, ook in de paardensector. Wet- en regelgeving verplicht tot een duurzamere bedrijfsvoering. Nadat er al jarenlang aandacht is voor dierenwelzijn in de paardensector wordt er nu naar de gehele bedrijfsvoering gekeken. Klanten verwachten ook steeds meer aandacht voor duurzaamheid.

Maar waar ligt de ontwikkelwens van paardenbedrijven wat betreft duurzaamheid? Inzichtelijk krijgen hoe duurzaam paardenbedrijven nu werken en op welke onderdelen de ambitie ligt om duurzaam te gaan werken, was aanleiding voor onderzoek met de duurzaamheidsscan. Dit rapport betreft een tweejarig onderzoek met resultaten uit de jaren 2018 en 2019.

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de huidige status en ambitieniveau wat betreft duurzaamheid op Nederlandse paardenbedrijven als aanknooppunt voor ontwikkeling van de duurzaamheid van paardenbedrijven.

Paardenbedrijf krijgt, na het invullen van de scan,

1. de huidige duurzaamheidsstatus van het eigen paardenbedrijf in kaart en
2. de ambities wat betreft duurzaamheid van het eigen paardenbedrijf visueel in kaart.

Naast dat paardenbedrijven hun eigen uitslag krijgen met een bijlage met tips om het eigen bedrijf te verduurzamen, wordt er een totaaloverzicht van de Nederlandse paardenbedrijven gemaakt.

Het totaaloverzicht laat zien waar de “gemiddelde” status en ambitie ligt van de Nederlandse paardenbedrijven. Er is dan een duurzaamheidsstatus vastgesteld van de paardenbedrijven in Nederland. Met daarnaast het ambitieniveau van de paardensector. Het verschil tussen huidige status en ambitie van de duurzaamheid van Nederlandse paardenbedrijven laat zien waar de wens tot ontwikkeling van de paardenbedrijven zit.

Dit is voor onderwijs en overheid een aanknopingspunt om een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de paardenhouderij.

2 Methode van onderzoek

Om te achterhalen wat de huidige duurzaamheidsstatus van de paardenbedrijven is, en om die te kunnen vergelijken met de ambities van de paardenbedrijven, is een vragenlijst ontwikkeld. De vragenlijst heeft zijn oorsprong in de MVO Prestatieladder.

De MVO Prestatieladder, die gebaseerd is op ISO 26.000, is eerst vertaald naar een praktische vragenlijst voor de varkenshouderij. Daarna hebben studenten van hippische bedrijfskunde een vertaling gemaakt voor de paardenhouderij. Het onderwerp dierwelzijn is toegevoegd aan de vragenlijst en samen met de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (OFGV) zijn vragen over de thema's Energie, Water en Gebouw & Omgeving toegevoegd.

De duurzaamheidsscan gericht op de primaire bedrijven in de hippische sector maakt het mogelijk een inschatting te maken hoe het bedrijf scoort op meerdere aspecten van duurzaamheid. De tien verschillende aspecten, ook wel thema's genoemd, die aan bod komen zijn: Paard (gezondheid en welzijn), Energie, Water, Licht, Gebouw & Omgeving, Grondstoffen & Leveranciers, Eindproducten, Afval, Personeel en Algemeen & Beleid.

De scan bestaat uit 45 vragen, verdeeld over de tien thema's. Bij elke vraag zijn twee of meer antwoorden mogelijk, die elk voor een bepaald aantal punten staan. De verdeling van de punten is gerangschikt van minst duurzaam naar meest duurzaam. Na het invullen van de antwoorden wordt dit doorberekend door het programma en volgt er een resultaat.

Per bedrijf wordt de huidige duurzaamheidsstatus en de eigen ambities weergegeven. De vragen waarbij als antwoord "niet van toepassing" het vaakste voor kwam, zijn niet meegenomen bij het uitrekenen van de scores van de verschillende thema's. Het totaalbeeld is tot stand gekomen door de mediaan van de vragen te berekenen. Er is gekozen voor de mediaan, omdat het meetniveau van de vragen ordinaal zijn. De huidige duurzaamheidsstatus wordt vergeleken met de modus van het ambitieniveau, hierdoor zullen de thema's met het grootste verschil tussen status en ambitie naar voren komen.

In totaal hebben in het eerste onderzoeksjaar, 2018, 38 paardenbedrijven meegedaan. In het tweede onderzoeksjaar, 2019, hebben 30 paardenbedrijven meegewerkt aan het onderzoek naar duurzaamheid. Het overgrote deel van de deelnemende bedrijven was een primair bedrijf, met paarden op het bedrijf. Een klein deel van de deelnemende bedrijven was een secundair bedrijf, zonder paarden op het bedrijf. Dat waren er drie in 2018 en vier in 2019.

De vragenlijst verschilde iets in 2018 en 2019. In 2019 is het thema Dierenwelzijn vervangen voor het thema Paard, omdat het thema meer omvat dan alleen dierenwelzijn.

In 2019 zijn er meer vragen geweest over het thema Dierenwelzijn/Paard en over het thema Lucht. De afbeeldingen en de tabellen zien er anders uit in 2018 en 2019 door een andere manier van verwerken. In 2018 ging dit handmatig in Excel en in 2019 via de online onderzoekstool Questback.

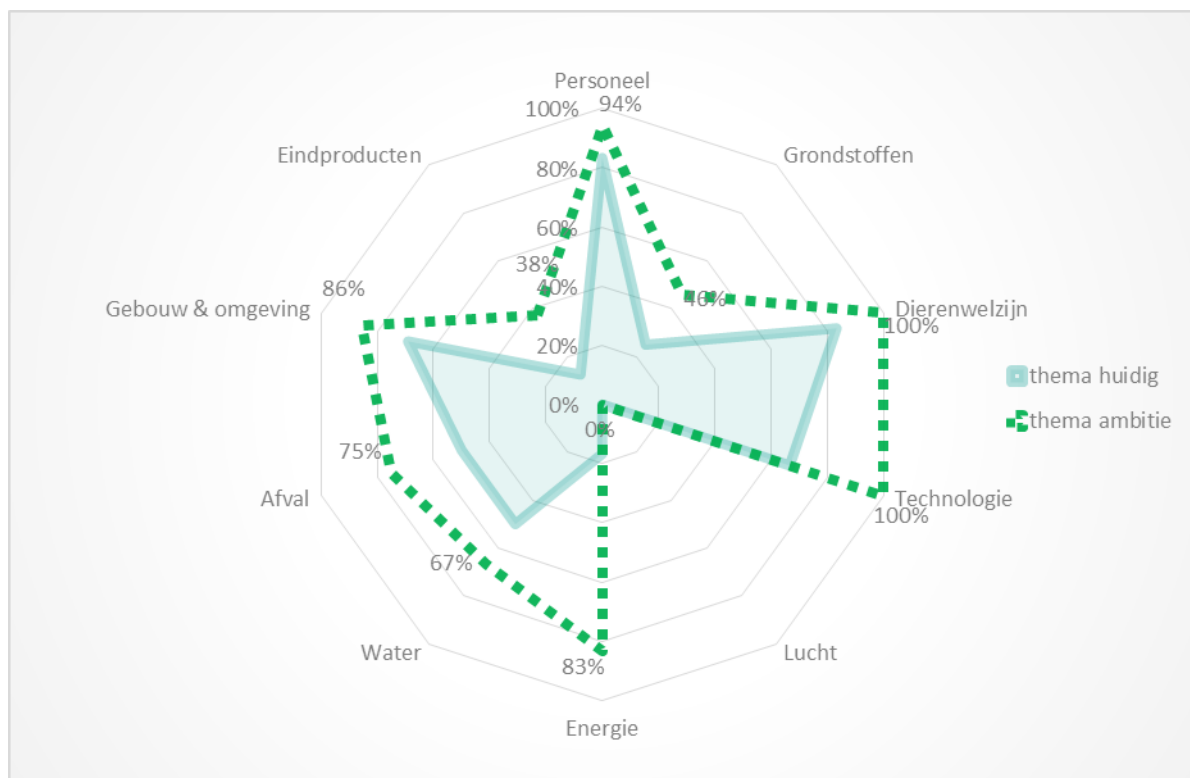
In Bijlage 1 is de vragenlijst te vinden. Deze vragenlijst is door elk paardenbedrijf twee keer ingevuld. Namelijk voor de huidige status op dat moment en voor het ambitieniveau. Elk paardenbedrijf ontving de eigen resultaten. Een uitdraai van de huidige duurzaamheidsstatus is vergeleken met het eigen ambitieniveau. In een radardiagram ziet de hippisch ondernemer dan op welke van de tien thema's de ambities liggen van het eigen paardenbedrijf. Daarbij ontving elk paardenbedrijf ook de uitkomst van de gehele onderzoeksgroep in een radardiagram van dat jaar. Om de eigen status en ambitie te kunnen vergelijken met de gehele onderzoeksgroep.

3 Resultaten van de duurzaamheidsscan 2018

In 2018 zijn 38 paardenbedrijven op tien thema's op hun huidige duurzaamheidsstatus bevraagd. Van de 38 bedrijven hebben drie een hippisch bedrijf zonder paarden, in plaats van een bedrijf met paarden. Daarnaast is ook het ambitieniveau van de paardenbedrijven gevraagd op die thema's. Dit hoofdstuk laat zowel de huidige status als het ambitieniveau zien van de modus van de bevroegde paardenbedrijven. In bijlage 2 zijn alle resultaten van de duurzaamheidsscan 2018 te vinden.

De resultaten van de vragen, waar een verschil aanwezig is tussen status en ambitieniveau, worden hier gepresenteerd voor de gehele groep paardenbedrijven. De resultaten, waarbij het algemene beeld geen/nauwelijks verschil laat zien tussen huidige status en ambitieniveau, worden hier niet gepresenteerd. Vragen waar het verschil tussen status en ambitie groter is, daar waar meer dan 6 paardenbedrijven een hogere ambitie dan status hebben, worden laten zien in de resultaten.

Het betreft een totaalbeeld. Ieder bedrijf heeft de eigen resultaten, samen met een brief over hoe de duurzaamheidsambities te verwezenlijken, ontvangen met een vergelijking met het totaalbeeld. Het totaalbeeld laat zien hoe de duurzaamheidsstatus en ambitie is voor alle 38 paardenbedrijven. Figuur 1. Totaalbeeld duurzaamheidsstatus en duurzaamheidsambitie laat de 10 behandelde thema's zien.

Figuur 1. Totaalbeeld duurzaamheidsstatus (doorgetrokken lijn) en duurzaamheidsambitie (gestippelde lijn) paardenbedrijven (n=38) 2018.

3.1. Resultaat Thema Dierenwelzijn

“Paardenbedrijven ambiëren een hoger niveau dierenwelzijn”

Aan de paardenbedrijven zijn 6 verschillende vragen gesteld over het thema Dierenwelzijn. De vragen gaan over de vijf vrijheden van Brambell, ventilatie, licht, loopuren paarden, transport en diergezondheid en dierenwelzijn.

De paardenbedrijven beoordelen hun omgang met het paard, gerelateerd aan de vijf vrijheden van Brambell, verschillend. 20 Bedrijven beoordelen hun bedrijf nu op vrij van vijf vrijheden en er zijn 29 bedrijven die de ambitie hebben. Er zijn dus 9 bedrijven die nog niet aan de vijf vrijheden voldoen en dat wel ambiëren.

Wat betreft ventilatie van de stal/gebouwen hebben 16 bedrijven het hoogste niveau bereikt en 23 bedrijven hebben de ambitie om dit niveau te bereiken. Dit betekent dat er in de ondervraagde groep paardenhouders 7 bedrijven zijn die een niveau hoger ambiëren.

De hoeveelheid licht wordt ook door 7 bedrijven hoger geambieerd. 22 Bedrijven hebben nu extra faciliteiten die voldoen aan de welzijnsrichtlijnen van de SRP en 29 van de ondervraagde paardenbedrijven ambiëren dit niveau.

De laatste vraag over het paard betreft diergezondheid en dierenwelzijn. Het resultaat laat ook een verschil zien tussen huidige status en het ambitieniveau.

Echter 25 bedrijven beoordelen zichzelf nu zo en 32 hebben de ambitie. Dan zijn er 7 bedrijven die nog aan hun ambitie kunnen werken.

Tabel 1. Vraag en antwoord thema Dierenwelzijn (n=38)

vraag 1.6	Wordt er, in het kader van de wet- en regelgeving, rekening gehouden met diergezondheid en dierenwelzijn bij het houden van paarden?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving
		2	2 = Ja volledig, er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving en er zijn extra faciliteiten die voldoen aan de welzijnsrichtlijnen van de SRP
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	2	11	25
ambitie	0	5	32

3.2. Resultaat Thema Energie

“Opwekken van eigen energie ambitie van paardenbedrijven”

De ondervraagde paardenbedrijven hebben op het thema energie een hoog ambitieniveau vergeleken hun huidige duurzaamheidsstatus. 5 paardenbedrijven gebruiken duurzame energie en 17 bedrijven ambiëren het gebruik van duurzame energie. Dat betekent dat 12 respondenten extra duurzame energie willen opwekken.

Tabel 2. Vraag en antwoord gebruik duurzame energie (n=38)

2.1	Wordt er gebruik gemaakt van duurzame energie? (groene stroom, warmtekracht koppeling, biogas, zonnepanelen , vergister etc.)	0	0 = Nee, er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energie		
		1	1 = Ja, wanneer productieapparatuur/processen aan het einde van de levensduur zijn, worden deze vervangen door een alternatief met een lager energieverbruik		
		2	2 = Ja, wanneer productieapparatuur/processen aan het einde van de levensduur is, worden deze vervangen door een alternatief met een lager energieverbruik én jaarlijks worden de bersparingsdoelstellingen vastgesteld		
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2		
Status	19	13	5		
ambitie	5	14	17		

Zeven van de deelnemers wekken eigen energie op en maar liefst 27 geven aan dat ze dit zouden willen. Een verschil van 20 bedrijven, die hun eigen energie op willen gaan wekken.

Tabel 3. Vraag en antwoord thema Energie (n=38)

Vraag 2.2	Wekt u uw eigen energie op? Door bijvoorbeeld een vergister, zonnepanelen, windmolen of aardwarmte?		0	0 = Nee
			1	1 = Ja
Niveau Paardenbedrijf	0	1		
Status	30	7		
ambitie	9	27		

21 bedrijven geven aan dat op dit moment 0-50% van de gebruikte energie naar duurzame energiebesparende producten gaat; 20 bedrijven geven in hun ambitie aan naar 50-100% te willen. Dat betekent dat zelfs 11 paardenbedrijven extra naar 50-100% willen.

Tabel 4. Vraag en antwoord thema energiebesparende producten (n=38)

2.3	Hoeveel van de volgende energiebesparing producten worden gebruikt binnen het bedrijf?	0	0 = Er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energiebesparende producten	
		1	1 = Van de gebruikte energie is 0-50% duurzame energiebesparende producten	
	- Spaarlampen of LED verlichting	2	2 = Van de gebruikte energie is 50-100% duurzame energiebesparende producten	
	- Lichtsensoren			
	- Deurdrangers/automatisch sluitende deuren			
	- Waterbesparende kranen			
	- Tijd klokken			
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	
Status	7	21	9	
ambitie	2	14	20	

3.3. Thema Water

“Ambities paardenbedrijven duurzaam watergebruik hoger dan huidige status”

De meerderheid (18) past geen waterbesparende maatregelen toe. 17 bedrijven passen enkele maatregelen toe en 3 bedrijven werken met besparingsdoelstellingen. Dat betekent 6 bedrijven extra die ambiëren om met besparingsdoelstellingen te willen werken.

Het hergebruik van koelwater en afvalwater vindt nauwelijks plaats en de meeste paardenbedrijven geven aan hiervoor ook geen ambitie te hebben.

Eén paardenbedrijf hergebruikt meer dan 50% van het koelwater en/of afvalwater. 6 paardenbedrijven extra ambiëren een hergebruik van 50% of meer van koelwater en/of afvalwater.

De meeste bedrijven (25) controleren op zichtbare waterlekage en 12 bedrijven controleren preventief op waterlekage. 6 extra bedrijven ambiëren frequenter een preventieve controle op waterlekage.

9 van de 38 bedrijven treffen geen maatregelen om mestvocht apart op te vangen. 3 van de 9 hebben de ambitie om mestvocht wel apart op te vangen, of te voorkomen dat dit op de bodem wordt geloosd.

De meeste bedrijven (26) ondernemen momenteel geen actie om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren.

9 bedrijven beantwoorden dat er geen actie wordt ondernomen, maar dat de kwaliteit van afvalwater wel bekend is. Paardenbedrijven geven aan op dat op dit moment samenwerking plaatsvindt om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren. In totaal hebben 9 bedrijven deze ambitie, 6 extra bedrijven ambiëren een samenwerking om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren.

Tabel 5. Vraag en antwoord actie ter verbetering afvalwaterkwaliteit (n=38)

Vraag 3.5	Wordt er actie ondernomen om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren? (bijv. door samenwerking met waterschap, deelname aan het project schone bronnen)	0	0 = Nee, er wordt geen actie ondernomen	
		1	1 = Nee, er wordt geen actie ondernomen, maar de afvalwaterkwaliteit is wel bekend	
		2	2 = Ja, er vindt samenwerking plaats om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren	
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	
Status	26	9	3	
ambitie	17	11	9	

3.4. Thema Lucht

“Onder paardenhouders nauwelijks aandacht voor gezuiverde lucht”

Er vindt nauwelijks zuivering van vervuilde lucht plaats op de paardenbedrijven in het onderzoek. 5 respondenten geven aan dat ze wel de ambitie hebben om zorgvuldiger met de uitstoot van vervuilde lucht om te willen gaan.

3.5. Thema Gebouw en omgeving

“Paardenbedrijven hebben ambitie voor duurzaam verbouwen”

De vragen over geur- en geluidsoverlast laten geen groot (groter of gelijk aan 6 paardenbedrijven) verschil zien tussen huidige status en ambitieniveau.

9 paardenbedrijven geven aan dat het gebouw voor meer dan 40% duurzaam gebouwd/verbouwd is en dat dat in de toekomst verder wordt verduurzaamd. 16 bedrijven geven aan deze ambitie te hebben. Dat betekent dat 7 extra respondenten deze ambitie heeft.

Tabel 6. Vraag en antwoord duurzame bouw en verbouw (n=38)

Vraag 4.5	Is het gebouw duurzaam gebouwd of verbouwd? (bijv. duurzame materialen, dubbelglas, spouwisolatie, dak- en/of vloer isolatie etc.)	0	0 = Nee			
		1	1 = Ja, bij de bouw/verbouwing zijn enkele duurzaamheidsaspecten doorgevoerd			
		2	2 = Ja, het gebouw is <40% duurzaam gebouwd/verbouwd			
		3	3 = Ja, het gebouw is >40% duurzaam gebouwd/verbouwd en in de toekomst zal het verder verduurzaamd worden			
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	3		
Status	5	16	8	9		
ambitie	3	7	11	16		

Bij de vragen over het thema ‘gebouw en omgeving’ hoort ook de vraag of er asbest aanwezig is op het bedrijf. 11 bedrijven van de 38 geven aan dat er nog asbest is dat gesaneerd moet worden voor 2024. Echter 5 van de 11 geven aan dat zo te laten. Kortom 6 van de 11 geven aan de ambitie te hebben dit te saneren voor 2024 en 5 hebben deze ambitie niet.

3.6. Thema Grondstoffen en leveranciers

“Paardenbedrijven hebben ambitie voor duurzamer inkopen”

9 van de 38 paardenbedrijven kopen bewust duurzame productiemiddelen in. 22 bedrijven geven aan de ambitie te hebben om duurzaam in te kopen. Dat betekent dat er 13 extra bedrijven een duurzamere inkoop ambiëren.

Wat betreft eisen aan de voedselveiligheid voor de paarden bij de keuze van grondstoffen, geven 17 bedrijven aan dat de kwaliteit regelmatig gecontroleerd wordt. 25 bedrijven hebben deze ambitie. Dat betekent dat 8 respondenten extra een kwaliteitscheck op voedselveiligheid ambiëren.

Tabel 7. Vraag en antwoord eisen voedselveiligheid voor paarden (n=38)

Vraag 5.2	Worden er eisen gesteld aan de voedselveiligheid voor de paarden bij de keuze van grondstoffen (stro, hooi etc.)?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, er wordt gekeurd met het blote oog en op kennis van de ondernemer
		2	2 = Ja er worden regelmatig analyses uitgevoerd om de kwaliteit te checken
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	1	20	17
ambitie	0	12	25

Bij 2 van de 38 paardenbedrijven weegt het hebben van een systeem op het gebied van duurzaamheid mee bij de leverancierskeuze. 8 bedrijven geven deze ambitie aan. Dat betekent dat er 6 bedrijven extra zijn die duurzaamheid mee willen laten wegen in hun leverancierskeuze.

3.7. Thema Eindproducten

“Voorzichtige ambitie voor uitbreiden klantenkring met duurzaamheid”

6 paardenbedrijven geven aan afspraken te hebben met betrekking tot efficiënter/duurzamer produceren. 13 paardenbedrijven geven aan deze ambitie te hebben, dat betekent dat er 7 extra bedrijven zijn met de ambitie voor het maken van afspraken over efficiënter/duurzamer produceren.

1 paardenbedrijf ziet mogelijkheden voor het bedrijf om een nieuwe klantenkring aan te boren, indien de producten/diensten duurzamer zouden zijn. 7 bedrijven ambiëren deze situatie. Het grootste deel, 26 bedrijven, ambieert dit niet en 4 bedrijven enigszins.

3.8. Thema Afval

“Paardenbedrijven hebben veel aandacht voor vermindering restafval”

Het grootste deel van de bedrijven (23) investeert in methoden en technieken om de houdbaarheid van producten te verlengen, zodat er minder restafval ontstaat van bijvoorbeeld stro, hooi en kuilvoer.

Tabel 8. Vraag en antwoord houdbaarheidstechnieken voor minder restafval (n=38)

7.3	Investeert het bedrijf in methoden/technieken om de houdbaarheid van producten te verlengen zodat er bijvoorbeeld minder restafval optreedt? Denk daarbij aan stro, hooi, kuilvoer.	0	0 = Nee
		1	1 = Voor een deel
		2	2 = Ja, zoveel mogelijk
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	5	10	23
ambitie	4	5	28

In de vraag over reductie en preventie van restafval geven 7 extra paardenbedrijven aan de ambitie dit te willen reduceren.

Tabel 9. Vraag en antwoord maatregelen reductie/preventie afval (n=38)

Vraag 7.4	Worden er maatregelen genomen om tot reductie/preventie van afval te komen?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren
		2	2 = Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren en er zijn beleidsdoelstellingen voor verdere reductie
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	8	27	3
ambitie	5	22	10

De ambitie op het thema afval is het grootst op het gebied van afvalscheiding en duurzame verwerking. Maar liefst 18 bedrijven geven aan het afval te willen scheiden en duurzaam te verwerken. Op dit moment doen 7 bedrijven dit.

Tabel 10. Vraag en antwoord afvalscheiding op het paardenbedrijf (n=38)

7.5	Ziet het bedrijf er op toe dat het afval wordt gescheiden en duurzaam verwerkt?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, alleen gescheiden
		2	2 = Ja, gescheiden en duurzaam verwerkt
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	8	23	7
ambitie	4	15	18

3.9. Thema Personeel

“Op personeelsgebied weinig verschil tussen status en ambitie onder paardenbedrijven”

Voor het thema personeel zijn 4 vragen gesteld aan de paardenbedrijven. Er is overwegend ‘niet van toepassing’ geantwoord, omdat de paardenbedrijven vaak te klein zijn om (meerdere) medewerkers in dienst te hebben. 14 paardenbedrijven hebben de vragen kunnen beantwoorden, doordat ze medewerkers of vrijwilligers inzetten op het bedrijf. Van die 14 bedrijven hebben er 5 geantwoord dat ‘de medewerkers geen inspraak hebben’ en ‘er geen formele afspraken zijn over uurloon’. 9 bedrijven geven aan wel inspraak te geven aan medewerkers en 4 hebben wel formele afspraken over uurloon.

3.10. Thema Algemeen en beleid

“Paardenbedrijven zien kansen voor communicatie duurzaamheid naar klanten”

De vragen die onder het thema algemeen en beleid aan de paardenbedrijven zijn voorgelegd, gaan over het wel of niet aanwezig zijn van beleid en instrumenten om het beleid uit te voeren.

10 bedrijven geven aan duurzaamheidsbeleid op papier te hebben en 3 daarvan geven aan dat beleid daadwerkelijk door te voeren in de bedrijfsprocessen. 8 bedrijven geven aan dit wel als ambitie te hebben.

Tabel 11. Vraag en antwoord duurzaamheidsbeleid aanwezig op paardenbedrijf (n=38)

9.1	Is er een duurzaamheidsbeleid? (een beleid staat op papier)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, alleen op management/strategisch niveau
		2	2 = Ja, doorgevoerd in alle lagen (transparant) van het bedrijf
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	25	10	3
ambitie	16	13	8

Meest opvallende resultaat binnen thema algemeen en beleid gaat over communicatie naar de klant. Momenteel communiceren 5 bedrijven naar de klant dat ze zich bezighouden met duurzaamheid en 13 bedrijven (dat zijn acht bedrijven extra) hebben de ambitie duurzaamheid op te nemen in de marketingstrategie of het communicatieplan.

Tabel 12. Vraag en antwoord duurzaamheid in marketing en communicatie (n=38)

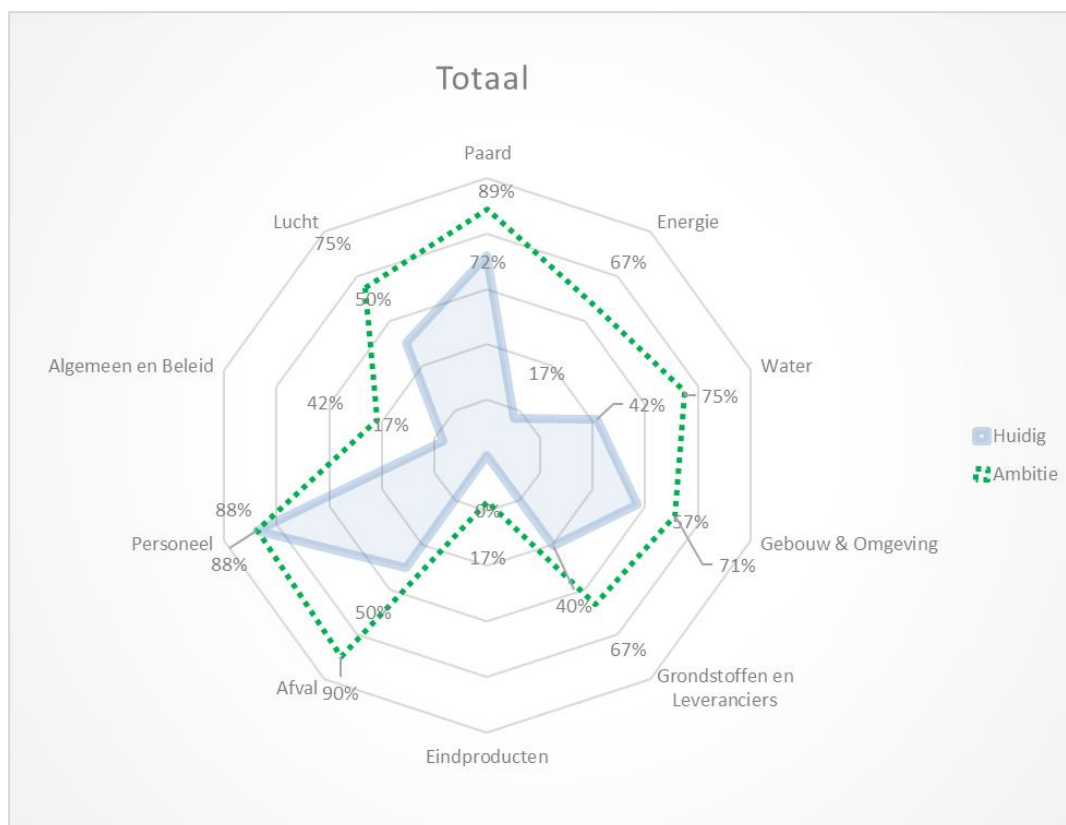
Vraag 9.4	Maakt duurzaamheid deel uit van de marketingstrategie/communicatieplan van het bedrijf naar de klant?	0	0 = Nee
		1	1 = Nu nog niet, maar dat gaat in de toekomst zeker gebeuren
		2	2 = Ja
Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	22	11	5
ambitie	16	8	13

4 Resultaten duurzaamheidsscan 2019

In het voorjaar van 2019 hebben eerstejaars studenten Hippische bedrijfskunde hun stagebedrijven gevraagd de duurzaamheidsscan in te vullen. 30 paardenbedrijven zijn de bron van de resultaten in 2019. Van de 30 bedrijven worden 4 getypeerd als secundair bedrijf en hebben geen paarden, maar actief in de periferie van de primaire paardenbedrijven.

De resultaten van de vragen, gebaseerd op tien duurzaamheidsthema's, waar een verschil aanwezig is tussen status en ambitieniveau, worden hier gepresenteerd voor de gehele groep paardenbedrijven. De resultaten, waarbij het algemene beeld geen/nauwelijks verschil laat zien tussen huidige status en ambitieniveau, worden hier niet gepresenteerd. Vragen waar het verschil tussen status en ambitie groter is, daar waar meer dan 6 paardenbedrijven een hogere ambitie dan status hebben, worden laten zien in de resultaten. Per resultaat worden twee tabellen laten zien, een tabel met de huidige status en een tweede tabel met het ambitieniveau van de paardenbedrijven.

Het betreft een totaalbeeld. Ieder bedrijf heeft de eigen resultaten, samen met een brief over hoe de duurzaamheidsambities te verwezenlijken, ontvangen met een vergelijking met het totaalbeeld. Het totaalbeeld laat zien hoe de duurzaamheidsstatus en ambitie is voor alle 30 paardenbedrijven. Figuur 2. Totaalbeeld duurzaamheidsstatus en duurzaamheidsambitie 2019, laat de 10 behandelde thema's zien.

Figuur 2. Totaalbeeld duurzaamheidsstatus en duurzaamheidsambitie (gestippelde lijn) paardenbedrijven (n=30) 2019.

4.1. Thema Paard 2019

“Huidige status en ambitie over thema paard komt overeen”

In de vragenlijst zijn 10 vragen opgenomen die over de omgang met het paard gaan. De vragen gaan over dierenwelzijn. De huidige status komt in grote lijnen overeen met het ambitieniveau van de paardenbedrijven. 3 paardenbedrijven geven aan de ambitie te hebben hun paarden 24/7 toegang tot water te willen geven in plaats van de meer dan 18 uur per dag, wat de huidige status is. 4 paardenbedrijven extra dan de huidige situatie willen hun paarden vaker ruwvoer geven per dag. De huisvesting van het paard en de overzichtelijkheid en rust van de omgeving levert geen hoger ambitieniveau op. 3 paardenbedrijven geven aan de paarden meer vrijheid van beweging te willen bieden. De paardenbedrijven hebben geen ambitie voor verbetering van de ventilatie van de paardenbedrijven. 1 paardenbedrijf is niet bekend met de wet- en regelgeving omtrent dierenwelzijn en de richtlijnen van de SRP. 3 paardenbedrijven geven aan dat ze ambitie hebben om ruim boven de norm van minimaal 10% van lichtdoorlatend materiaal te komen en dat regelmatig schoon te maken. 4 bedrijven geven aan de ambitie te hebben om extra faciliteiten in te willen zetten bovenop de wet- en regelgeving van diergezondheid en dierwelzijn.

4.2. Thema Energie 2019

“Grote ambitie onder paardenbedrijven om zelf energie op te wekken en te gebruiken”

Op het moment van ondervraging antwoordden 19 paardenbedrijven niet bewust gebruik te maken van duurzame energie. 7 bedrijven maken voor minder dan 50% gebruik van duurzame energie en 4 bedrijven voor meer dan 50%. Het ambitieniveau van de paardenbedrijven ligt een stuk hoger. 10 paardenbedrijven geven aan over te willen gaan naar 50% of meer gebruik van duurzame energie.

Tabel 13. Aantal paardenbedrijven dat duurzame energie gebruikt

		Frequency	Percent
Valid	Nee, er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energie	19	63,3
	Ja, voor minder dan 50%	7	23,3
	Ja, voor meer dan 50%	4	13,3
	Total	30	100,0

Tabel 14. Aantal paardenbedrijven dat duurzame energie wil gebruiken

		Frequency	Percent
Valid	Nee, er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energie	9	30,0
	Ja, voor minder dan 50%	9	30,0
	Ja, voor meer dan 50%	12	40,0
	Total	30	100,0

Op het moment van het onderzoek wekken 6 van de 30 bedrijven zelf hun energie op met behulp van bijvoorbeeld een vergister, zonnepanelen, een windmolen, of aardwarmte. 20 bedrijven hebben in totaal hebben deze ambitie, dat betekent dat er 14 extra paardenbedrijven in zijn voor het zelf opwekken van energie.

Tabel 15. Aantal paardenbedrijven dat eigen energie opwekt

		Frequency	Percent
Valid	Ja	6	20,0
	Nee	24	80,0
	Total	30	100,0

Tabel 16. Aantal paardenbedrijven dat eigen energie op wil wekken

		Frequency	Percent
Valid	Ja	20	66,7
	Nee	10	33,3
	Total	30	100,0

Iets meer dan de helft van de paardenbedrijven doet iets op het gebied van energiebesparingsproducten. 12 bedrijven maken nog niet bewust gebruik van energiebesparende producten, van die 12 hebben 8 wel ambities op het gebied van duurzame energiebesparende producten.

Tabel 17. Aantal paardenbedrijven dat energiebesparende producten gebruikt

		Frequency	Percent
Valid	Er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energiebesparende producten	12	40,0
	0 tot 50% van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten.	17	56,7
	Meer dan 50% van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten.	1	3,3
	Total	30	100,0

Tabel 18. Ambitie gebruik energiebesparingsproducten bij paardenbedrijven

		Frequency	Percent
Valid	Er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energiebesparende producten	4	13,3
	0 tot 50% van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten.	14	46,7
	Meer dan 50% van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten.	12	40,0
	Total	30	100,0

4.3. Thema Water 2019

“Paardenbedrijven hebben hogere ambities dan huidige status op het thema water”

Paardenbedrijven ambiëren een hogere duurzaamheidsstatus dan dat ze op dit moment hebben op het thema Water. 14 bedrijven geven aan nu geen waterbesparende maatregelen toe te passen. Als er gevraagd wordt naar het ambitieniveau geven 8 van die bedrijven aan wel waterbesparende maatregelen te ambiëren.

Tabel 19. Aantal paardenbedrijven dat waterbesparende maatregelen toepast

		Frequency	Percent
Valid	Nee	14	46,7
	Ja, voor minder dan 50%	7	23,3
	Ja, voor meer dan 50%	7	23,3
	Niet van toepassing	2	6,7
	Total	30	100,0

Tabel 20. Aantal paardenbedrijven dat waterbesparende maatregelen wil toepassen

		Frequency	Percent
Valid	Nee	3	10,0
	Ja, voor minder dan 50%	7	23,3
	Ja, voor meer dan 50%	15	50,0
	Niet van toepassing	5	16,7
	Total	30	100,0

18 paardenbedrijven hergebruiken het koelwater op dit moment niet. 7 bedrijven van deze groep ambiëren dat wel.

Tabel 21. Aantal bedrijven dat koelwater en/of afvalwater hergebruikt

		Frequency	Percent
Valid	Nee	18	60,0
	Ja, voor minder dan 50%	1	3,3
	Ja, voor meer dan 50%	2	6,7
	Niet van toepassing (in verband met wet- en regelgeving zoals hygiënemaatregelen)	9	30,0
	Total	30	100,0

Tabel 22. Aantal bedrijven dat koelwater en/of afvalwater wil hergebruiken

		Frequency	Percent
Valid	Nee	9	30,0
	Ja, voor minder dan 50%	3	10,0
	Ja, voor meer dan 50%	7	23,3
	Niet van toepassing (in verband met wet- en regelgeving zoals hygiënemaatregelen)	11	36,7
	Total	30	100,0

De ondervraagde paardenbedrijven hebben ook de ambitie om op waterlekkages te gaan controleren. Nu doen 4 bedrijven dat preventief en 13 (9 extra) van de 30 paardenbedrijven willen dat ook preventief gaan doen.

Tabel 23. Aantal bedrijven dat op waterlekkages controleert

		Frequency	Percent
Valid	Alleen wanneer er zichtbare lekkage is	24	80,0
	Ja, frequent ter preventie	4	13,3
	Niet van toepassing	2	6,7
	Total	30	100,0

Tabel 24. Aantal bedrijven dat op waterlekkages wil gaan controleren

		Frequency	Percent
Valid	Alleen wanneer er zichtbare lekkage is	14	46,7
	Ja, frequent ter preventie	13	43,3
	Niet van toepassing	3	10,0
	Total	30	100,0

4.4. Thema Lucht 2019

“Nauwelijks aandacht voor luchtzuivering”

De paardenbedrijven is gevraagd hoe ze omgaan met de uitstoot van vervuilde lucht (bijvoorbeeld ammoniak) en of ze ambitie hebben op het thema (vervuilde) lucht.

11 bedrijven geven aan dat er geen zuivering, reductie of filtering van de lucht plaatsvindt. 5 bedrijven van die 11 geven een ambitie aan dat er minstens ieder jaar getracht wordt de hoeveelheid vervuilde lucht te verminderen of te zuiveren.

4.5. Thema Gebouw en omgeving 2019

“Helpt van de paardenbedrijven ambieert duurzame bouw of verbouw”

10 van de 30 paardenbedrijven geeft aan dat ze (al) voor meer dan 40% duurzaam gebouwd of verbouwd zijn. 15 bedrijven ambiëren deze status. Van de 30 paardenbedrijven geeft 26 bedrijven aan in meer (dan 40%) of mindere mate (minder dan 40%) duurzame bouw te ambiëren. Bij 7 van de 30 bedrijven is asbest aanwezig dat voor 2024 gesaneerd moet worden.

4.6. Thema Grondstoffen en leveranciers 2019

“Paardenbedrijven willen duurzamer inkopen”

8 van de 30 paardenbedrijven kopen momenteel bewust duurzame productiemiddelen in, zoals biobased materiaal. 15 van de 30 bedrijven hebben deze ambitie. Dat betekent dat er 7 extra bedrijven zijn die dit ook ambiëren boven op de 8 die al bewust inkopen.

Wanneer de paardenbedrijven wordt gevraagd of er rekening met het gebruik van bestrijdingsmiddelen en additieven bij de leveranciers van grondstoffen wordt gehouden, geven 5 bedrijven aan dat ze dat nu volledig doen. 11 bedrijven hebben dat ambitieniveau.

Tabel 25. Aantal paardenbedrijven dat rekening houdt met het gebruik van bestrijdingsmiddelen en additieven bij de leveranciers van grondstoffen

		Frequency	Percent
Valid	Nee/onbekend	7	23,3
	Ja, de leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving maar er is geen beleid	10	33,3
	Ja volledig, leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving en er is een beleid om dit gebruik zoveel mogelijk te beper	5	16,7
	Niet van toepassing	8	26,7
	Total	30	100,0

Tabel 26. Aantal paardenbedrijven dat rekening wil gaan houden met het gebruik van bestrijdingsmiddelen en additieven bij de leveranciers van grondstoffen

		Frequency	Percent
Valid	Nee/onbekend	4	13,3
	Ja, de leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving maar er is geen beleid	6	20,0
	Ja volledig, leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving en er is een beleid om dit gebruik zoveel mogelijk te beper	11	36,7
	Niet van toepassing	9	30,0
	Total	30	100,0

Ook geven 9 bedrijven aan te ambiëren om afspraken te maken, met hun leverancier, verwerker of afnemer, over efficiënte of duurzame productie.

Tabel 27. Aantal bedrijven dat afspraken maakt over duurzame productie

		Frequency	Percent
Valid	Nee	25	83,3
	Ja, wij doen een intentie tot een plan opstellen	3	10,0
	Ja, wij hebben duidelijk afspraken m.b.t. efficiënter en/of duurzamer voortbrengen van goederen en/of diensten	2	6,7
	Total	30	100,0

Tabel 28. Aantal bedrijven dat afspraken wil maken over duurzame productie

		Frequency	Percent
Valid	Nee	16	53,3
	Ja, wij doen een intentie tot een plan opstellen	6	20,0
	Ja, wij hebben duidelijk afspraken m.b.t. efficiënter en/of duurzamer voortbrengen van goederen en/of diensten	8	26,7
	Total	30	100,0

4.7. Thema Eindproducten 2019

“Nog geen meerprijs voor duurzaamheid”

Van de 30 paardenbedrijven krijgen 22 momenteel geen meerprijs voor duurzame activiteiten. Op de vraag “Wordt er bij de productie van uw eindproducten en/of diensten expliciet rekening gehouden met duurzaamheid en/of milieu en krijgt u daarvoor een meerprijs van uw klant?”, hebben 2 bedrijven met ja geantwoord dat daar expliciet rekening mee wordt gehouden en het een meerprijs oplevert. 7 bedrijven hebben ambitie om er rekening mee te houden en/of een meerprijs te vragen.

Tabel 29. Aantal bedrijven dat bij de productie rekening houdt met duurzaamheid en daarvoor een meerprijs krijgt

		Frequency	Percent
Valid	Nee	22	73,3
	Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden, maar dit levert geen meerprijs op	6	20,0
	Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden en dit levert een meerprijs op	2	6,7
	Total	30	100,0

Tabel 30. Aantal bedrijven dat bij de productie rekening zou willen houden met duurzaamheid en daarvoor een meerprijs krijgt

		Frequency	Percent
Valid	Nee	15	50,0
	Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden, maar dit levert geen meerprijs op	10	33,3
	Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden en dit levert een meerprijs op	5	16,7
	Total	30	100,0

Paardenbedrijven hebben ook een ambitie op het gebruik van innovatieve productietechnieken. 11 van de 30 bedrijven geven aan nu al gebruik te maken van innovatieve productietechnieken en 18 bedrijven hebben de ambitie om dat te doen.

Als voorbeeld van innovatie productietechnieken worden een hit-actief systeem, mestdrogen en caps genoemd.

4.8. Thema Afval 2019

“Paardenbedrijven willen op afvalstromen toezien”

Op alle vragen 3 vragen over afval(beheer) laten paardenbedrijven een grote ambitie zien. Paardenbedrijven is gevraagd of geïnvesteerd wordt in methoden/technieken om de houdbaarheid van producten te verlengen, zodat er bijvoorbeeld minder restafval ontstaat. Voor de houdbaarheid van bijvoorbeeld stro, hooi en kuilvoer. 13 bedrijven doen dat voor een deel en elf zoveel als mogelijk. 18 paardenbedrijven hebben “ja, zoveel als mogelijk” geantwoord en daarmee de ambitie aangegeven.

Tabel 31. Aantal bedrijven dat investeert in methoden/technieken om de houdbaarheid van producten te verlengen

		Frequency	Percent
Valid	Nee	6	20,0
	Voor een deel	13	43,3
	Ja, zoveel mogelijk	11	36,7
	Total	30	100,0

Tabel 32. Aantal bedrijven dat zou willen investeren in methoden/technieken om de houdbaarheid van producten te verlengen

		Frequentie	Percentage
Valid	Nee	5	16,7
	Voor een deel	7	23,3
	Ja, zoveel mogelijk	18	60,0
	Total	30	100,0

18 paardenbedrijven geven aan maatregelen te nemen tot reductie/preventie van afval. Daarbij geven 7 andere bedrijven aan dit wel te ambiëren. 5 van de 30 paardenbedrijven hebben geen ambitie op dit gebied.

Tabel 33. Aantal paardenbedrijven dat maatregelen neemt ter reductie/preventie van afval

		Frequency	Percent
Valid	Nee	12	40,0
	Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren	17	56,7
	Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren en er zijn beleidsdoelstellingen voor verdere reductie	1	3,3
	Total	30	100,0

Tabel 34. Aantal paardenbedrijven dat maatregelen zou willen nemen ter reductie/preventie van afval

		Frequency	Percent
Valid	Nee	5	16,7
	Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren	19	63,3
	Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren en er zijn beleidsdoelstellingen voor verdere reductie	6	20,0
	Total	30	100,0

Aan de paardenbedrijven is ook gevraagd of ze toezien op het feit of er op het bedrijf afval wordt gescheiden en duurzaam verwerkt. Het ambitieniveau is hoger dan de huidige situatie op de paardenbedrijven. 5 bedrijven zien er nu op toe dat het gescheiden en duurzaam verwerkt wordt. 16 bedrijven hebben deze ambitie. Dat betekent dat 11 van de 30 bedrijven extra dit ambiëren, boven de 5 die het afval al duurzaam verwerken.

Tabel 35. Aantal paardenbedrijven dat er op toeziet dat afval wordt gescheiden en duurzaam verwerkt

		Frequency	Percent
Valid	Nee	7	23,3
	Ja, alleen gescheiden	18	60,0
	Ja, gescheiden en duurzaam verwerkt	5	16,7
	Total	30	100,0

Tabel 36. Aantal paardenbedrijven dat er op toe zou willen zien dat afval wordt gescheiden en duurzaam verwerkt

		Frequency	Percent
Valid	Nee	4	13,3
	Ja, alleen gescheiden	10	33,3
	Ja, gescheiden en duurzaam verwerkt	16	53,3
	Total	30	100,0

4.9. Thema Personeel 2019

“Huidige status is hetzelfde als ambitieniveau voor thema personeel”

23 van de 30 paardenbedrijven evalueert regelmatig de arbeidsomstandigheden onder de medewerkers en zo nodig worden de arbeidsomstandigheden aangepast. Het ambitieniveau op deze vraag ligt nagenoeg hetzelfde, 24 zouden dit wel willen doen in de toekomst. 1 bedrijf wil zijn huidige status dus veranderen.

Op één bedrijf na geven alle bedrijven aan dat het minimumloon wordt betaald aan medewerkers.

4.10. Thema Algemeen en beleid 2019

“Paardenbedrijven hebben de ambitie om een duurzaamheidsbeleid op te stellen”

Bij dit thema zijn vragen gesteld over het duurzaamheidsbeleid, certificaten/keurmerken en communicatie naar de klant. Meest opvallende uitkomst is dat momenteel 2 bedrijven een duurzaamheidsbeleid hebben en dat maar liefst 15 bedrijven die ambitie hebben. 14 bedrijven hebben een certificaat op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen, voor paardenbedrijven meestal het Veiligheidscertificaat, en 22 ambiëren dat.

Tabel 37. Aantal paardenbedrijven dat een duurzaamheidsbeleid heeft

		Frequency	Percent
Valid	Nee	28	93,3
	Ja	2	6,7
	Total	30	100,0

Tabel 38. Aantal paardenbedrijven dat een duurzaamheidsbeleid zou willen hebben

		Frequency	Percent
Valid	Nee	15	50,0
	Ja	15	50,0
	Total	30	100,0

5 Discussie conclusie en aanbevelingen

In 2018 en 2019 is de duurzaamheidsstatus en ambitieniveau van respectievelijk 38 en 30 paardenbedrijven in kaart gebracht. De resultaten van 2018 en 2019 komen op hoofdlijnen met elkaar overeen.

Tien verschillende duurzaamheidsthema's zijn onderzocht: Paard (gezondheid en welzijn), Energie, Water, Licht, Gebouw & Omgeving, Grondstoffen & Leveranciers, Eindproducten, Afval, Personeel en Algemeen & Beleid.

Het is opvallend dat van de tien thema's, drie een groot verschil laten zien tussen huidige status en ambitie. De grootste verschillen liggen op de thema's Energie, Water en Afval.

De vragenlijst kan sociaalwenselijke antwoorden uitlokken. Een paardenhouder zal bijvoorbeeld niet snel antwoorden dat er niet aan het dierenwelzijn wordt gedacht. Echter de resultaten laten zien dat er wel degelijk antwoorden zijn gegeven die niet sociaal wenselijk zijn. Dat kan er op wijzen dat de paardenbedrijven wel eerlijk antwoord geven. Dit kan zo zijn doordat de vragenlijst wordt ingevuld door een stagiaire die inmiddels weet hoe het werkelijk verloopt op dat bedrijf. En de vragenlijsten worden anoniem verwerkt wat ook uitnodigt om eerlijk te antwoorden.

Een verschil tussen 2018 en 2019 is te zien op het thema Lucht.

Paardenbedrijven scoren laag op het thema lucht in 2018 en hebben weinig ambitie op dat thema. Op dit thema was een vraag gebaseerd. Dit kan ook komen doordat er voor paardenbedrijven geen eisen vanuit de wet zijn wat betreft luchtkwaliteit. Anders dan in de intensieve veehouderij bijvoorbeeld. In 2019 is het aantal vragen over luchtkwaliteit uitgebreid en scoren paardenbedrijven hoger en hebben ook een hoger ambitieniveau.

Tweejarig onderzoek, in 2018 en 2019, laat zien dat momenteel het grootste verschil tussen status en ambitie wat betreft duurzaamheid van paardenbedrijven ligt op de thema's Energie, Water en Afval.

Jaarlijkse herhaling van de duurzaamheidsscan voor paardenbedrijven kan in de toekomst trends op het gebied van duurzaamheid inzichtelijk maken.

PAARD			
1.1	Worden uw paarden in het bedrijf gehouden volgens de vijf vrijheden van Brambell? Aan hoeveel van de vrijheden kunt u voldoen? 1. van dorst, honger en onjuiste voeding; 2. van fysiek en fysiologisch ongerief; 3. van pijn verwondingen en ziektes; 4. van angst en chronische stress; 5. om hun natuurlijke (soorteigen) gedrag te vertonen.	0	0 = Maximaal twee van de vijf vrijheden
		1	1 = Ja, van 3 of 4 van de vijf vrijheden
		2	2 = Ja, van alle 5 de vrijheden
1.2	Is de stal/stalgebouwen voorzien van een goede ventilatie? (hoge nok, open nok, ventilator, windgaas)	0	0 = Nee
		1	1 = De stal is alleen voorzien van een hoge nok
		2	2 = Ja, de stal is voorzien van een open nok en/of ventilator en/of windgaas
1.3	Is de stal/stalgebouwen voorzien van genoeg licht? (minimaal 10% van het oppervlakte van de vloer aan lichtdoorlatend materiaal)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, voldoet aan de norm van minimaal 10% van het vloeroppervlak en lichtdoorlatend materiaal wordt voldoende schoongemaakt om belemmering te voorkomen.
		2	2 = Ja, voldoet ruim boven de norm van minimaal 10% en lichtdoorlatend materiaal wordt regelmatig schoongemaakt om belemmeringen te voorkomen
1.4	Wat is het gemiddelde aantal loopuren voor een manegepaard per dag dat er lessen worden gegeven?	0	0 = Meer dan 4 uur per dag
		1	1 = 2-4 uur per dag
		2	2 = 1-2 uur per dag
		N	Niet van toepassing
1.5	Vindt het transport van paarden op diervriendelijke wijze plaats?	0	0 = Nee, de trailer en/of vrachtwagen voldoet niet aan de wettelijke eisen
		1	1 = Ja, de trailer en/of vrachtwagen voldoet aan de wettelijke eisen
		2	2 = Ja, de trailer en/of vrachtwagen voldoen aan de wettelijke eisen en ondergaat ieder jaar extra onderhoud voor de veiligheid
		N	Niet van toepassing
1.6	Wordt er, in het kader van de wet- en regelgeving, rekening gehouden met diergezondheid en dierwelzijn bij het houden van paarden?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving
		2	2 = Ja volledig, er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving en er zijn extra

			faciliteiten die voldoen aan de welzijnsrichtlijnen van de SRP
ENERGIE			
2.1	Wordt er gebruik gemaakt van duurzame energie? (groene stroom, warmtekracht koppeling, biogas, zonnepalen, vergister etc.)	0	0 = Nee, er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energie
		1	1 = Ja, wanneer productieapparatuur/processen aan het einde van de levensduur zijn, worden deze vervangen door een alternatief met een lager energieverbruik
		2	2 = Ja, wanneer productieapparatuur/processen aan het einde van de levensduur is, worden deze vervangen door een alternatief met een lager energieverbruik én jaarlijks worden de besparingsdoelstellingen vastgesteld
2.2	Wekt u uw eigen energie op? Door bijvoorbeeld een vergister, zonnepanelen, windmolen of aardwarmte?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja
2.3	Hoeveel van de volgende energiebesparingproducten worden gebruikt binnen het bedrijf?	0	0 = Er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energiebesparende producten
		1	1 = Van de gebruikte energie is 0-50% duurzame energiebesparende producten
	- Spaarlampen of LED verlichting	2	2 = Van de gebruikte energie is 50-100% duurzame energiebesparende producten
	- Lichtsensoren		
	- Deurdrangers/automatisch sluitende deuren		
	- Waterbesparende kranen		
	- Tijd klokken		
WATER			
3.1	Worden er waterbesparende maatregelen toegepast?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, wanneer productieapparatuur/proces aan het einde van de levensduur is, worden deze vervangen door een alternatief met een lager waterverbruik
		2	2 = Ja, wanneer productieapparatuur/proces aan het einde van de levensduur is, worden deze vervangen door een alternatief met een lager waterverbruik én jaarlijks worden de besparingsdoelstellingen vastgesteld
3.2	Wordt koelwater en/of afvalwater hergebruikt?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, voor < 50%
		2	2 = Ja, voor > 50%
		N	Niet van toepassing in verband met wet- en regelgeving (zoals hygiënemaatregelen)
3.3		0	0 = Ja, maar ongezuiverd
		1	1 = Ja, maar het wordt eerst gezuiverd

	Wordt het afvalwater op het oppervlaktewater geloosd? (bijv. in sloten of rivieren)	2	2 = Nee
3.4	Wordt er gecontroleerd op waterlekkages?	0	0 = Nee
		1	1 = Alleen wanneer er zichtbare lekkage is
		2	2 = Ja, frequent ter preventie
3.5	Wordt er actie ondernomen om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren? (bijv. door samenwerking met waterschap, deelname aan het project schone bronnen)	0	0 = Nee, er wordt geen actie ondernomen
		1	1 = Nee, er wordt geen actie ondernomen, maar de afvalwaterkwaliteit is wel bekend
		2	2 = Ja, er vindt samenwerking plaats om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren
3.6	Treft u maatregelen om mestvocht apart op te vangen of voorkomt u dat mestvocht op de bodem wordt geloosd? (bijvoorbeeld afdekken mestplaat)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja
GEBOUW&OMGEVING			
4.1	Is de locatie van de mesthoop een gunstige locatie voor de omgeving en het personeel?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, voor één van deze twee
		2	2 = Ja, voor beide
4.2	Hoe is het beleid m.b.t. de uitstoot van vervuilde lucht? (Bijvoorbeeld ammoniak)	0	0 = er vindt geen zuivering, reductie of filtering plaats, ook is er geen beleid
		1	1 = Jaarlijks wordt getracht de hoeveelheid moeilijk afbreekbare stoffen te verminderen of te zuiveren, hier is geen beleid voor opgesteld.
		2	2 = Jaarlijks wordt getracht de hoeveelheid vervuilde lucht te verminderen of te zuiveren. Hier is een beleid voor opgesteld
4.3	Treft u maatregelen om geuroverlast voor personeel en omgeving te beperken?	0	0 = Nee, wel voldoen we aan de wet- en regelgeving
		1	1= Ja, als mensen uit de omgeving klachten hebben proberen we maatregelen te treffen
		2	2 = Ja, we nemen extra maatregelen om alle geuroverlast weg te nemen
4.4	Treft u maatregelen om geluidshinder voor personeel en omgeving te beperken?	0	0 = Nee, wel voldoen we aan de wet- en regelgeving
		1	1= Ja, als mensen uit de omgeving klachten hebben proberen we maatregelen te treffen
		2	2 = Ja, we nemen extra maatregelen om alle geluidsoverlast weg te nemen
4.5	Is het gebouw duurzaam gebouwd of verbouwd? (bijv. duurzame materialen, dubbelglas, spouwisolatie, dak- en/of vloer isolatie etc.)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, bij de bouw/verbouwing zijn enkele duurzaamheidsaspecten doorgevoerd
		2	2 = Ja, het gebouw is <40% duurzaam gebouwd/verbouwd
		3	3 = Ja, het gebouw is >40% duurzaam gebouwd/verbouwd en in de toekomst zal het verder verduurzaamd worden
4.6		0	0 = Nee

	Zal er bij een verbouwing rekening gehouden worden met de wensen van de omwonenden/omgeving?	1	1 = Ja, bij elke verbouwing wordt er rekening gehouden met de wensen vanuit de omwonenden/omgeving
		2	2 = Ja, bij elke verbouwing wordt er rekening gehouden wordt de omgeving betrokken en kan de omgeving inbreng leveren.
4.7	Is er asbest op het bedrijf aanwezig dat voor 2024 moet worden gesaneerd?	0	0 = Ja
		1	1 = Nee
4.8	Heeft u met uw erfinrichting rekening gehouden met duurzame erf-inrichting? Denk aan nestkasten, poelen of een erfsingel.	0	0 = Nee
		1	1 = Ja
GRONDSTOFFEN & LEVERANCIERS			
5.1	Koopt u bewust duurzame productiemiddelen in, zoals biobased materiaal (voor afrastering of rijbodems etc)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja
5.2	Worden er eisen gesteld aan de voedselveiligheid voor de paarden bij de keuze van grondstoffen (stro, hooi etc.)?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, er wordt gekeurd met het blote oog en op kennis van de ondernemer
		2	2 = Ja er worden regelmatig analyses uitgevoerd om de kwaliteit te checken
5.3	Worden er bij de keuze van de grondstofleverancier eisen gesteld aan de arbeidsomstandigheden op de plaats van de grondstofproductie?	0	0 = Nee/onbekend
		1	1 = Ja, hier worden (enkele) eisen aan gesteld
		2	2 = Ja, er moet aan de wet- en regelgeving voldaan worden
		3	3 = Ja, er worden alleen grondstoffen ingekocht bij gecertificeerde bedrijven
5.4	Wordt er rekening gehouden met het gebruik van bestrijdingsmiddelen en additieven bij de leveranciers van grondstoffen?	0	0 = Nee/onbekend
		1	1 = Ja, de leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving maar er is geen beleid
		2	2 = ja volledig, leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving en er is een beleid om dit gebruik zoveel mogelijk te beperken
		N	N = Niet van toepassing
5.5	Wordt er rekening gehouden met het gebruik van meststoffen bij de leveranciers van grondstoffen of additieven?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, de leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving
		2	2 = Ja, volledig, leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving en er is een beleid voor plaatsspecifiek bemesten
		N	N = Niet van toepassing, er wordt geen gebruik gemaakt van leveranciers
5.6	Weegt u bij uw leverancierskeuze mee of leveranciers een systeem op het gebied van duurzaamheid (bijv. ISO 26000) toepassen?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, maar prijs en kwaliteit zijn belangrijker
		2	2 = Ja, maar dit is niet mogelijk vanwege bijv. de beperkte hoeveelheid en/of invloedssfeer bij leveranciers
		3	3 = Ja, alleen leveranciers met een systeem op het gebied van duurzaamheid mogen leveren aan ons bedrijf

		N	N= Niet van toepassing
5.7	Wordt er een eerlijke prijs betaald aan de leveranciers?	0	0 = Nee, de betaalde inkoop prijs is te laag om de kosten te dekken van de leverancier
		1	1 = Dat is de verantwoordelijkheid van de leverancier
		2	2 = Ja, daar maken we goede afspraken over
		N	N = Daar is geen inzicht in
EINDPRODUCTEN			
6.1	Zijn er afspraken (tussen leverancier, verwerker en afnemer(klant)) zodat er efficiënter en/of duurzamer geproduceerd kan worden?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, wij doen een poging tot
		2	2 = Ja, wij hebben duidelijk afspraken m.b.t. efficiënter en/of duurzamer voortbrengen van goederen en/of diensten
6.2	Wordt er bij de productie van uw eindproducten en of diensten expliciet rekening gehouden met duurzaamheid en/of milieu en krijgt u daarvoor een meerprijs van uw klant?	0	0 = Nee
		1	1 =Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden, maar dit levert geen meerprijs op
		2	2 = Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden en dit levert een meerprijs op
6.3	Ziet u mogelijkheden voor uw bedrijf om een nieuwe klantenkring aan te boren indien uw producten en/of diensten duurzamer/milieuvriendelijker zijn?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, waarschijnlijk is dit mogelijk, nader onderzoek moet dit uitwijzen
		2	2 = Ja, die mogelijkheden zijn er zeker
AFVAL			
7.1	Maakt het bedrijf gebruik van innovatieve productietechnieken? (Zoals bijvoorbeeld een hitactief systeem, mestdrogen, etc.)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja
7.2	Hoe gaat het bedrijf om met de productieapparatuur, hulpmiddelen, harnachement en inventaris? (bijv. onderhoud en reparatie ter verlenging van de levensduur)	0	0 = Wanneer zich problemen voordoen, wordt er onderhoud verricht
		1	1 = Er wordt alleen het verplichte onderhoud verricht
		2	2 = Er wordt frequent (preventief) onderhoud gepleegd
7.3	Investeert het bedrijf in methoden/technieken om de houdbaarheid van producten te verlengen zodat er bijvoorbeeld minder restafval optreedt? Denk daarbij aan stro, hooi, kuilvoer.	0	0 = Nee
		1	1 = Voor een deel
		2	2 = Ja, zoveel mogelijk
7.4	Worden er maatregelen genomen om tot reductie/preventie van afval te komen?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren
		2	2 = Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren en er zijn beleidsdoelstellingen voor verdere reductie
7.5	Ziet het bedrijf er op toe dat het afval wordt gescheiden en duurzaam verwerkt?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, alleen gescheiden
		2	2 = Ja, gescheiden en duurzaam verwerkt

PERSONEEL			
8.1	Hoe zijn de arbeidsomstandigheden het best te omschrijven? (inspraakmogelijkheden (ondernemingsraad), werknemerstevredenheid, veiligheid werkplekken, klachtenprocedures, etc.)	0	0 = De medewerkers hebben geen inspraak
		1	1 = De medewerkers kunnen een klacht indienen, maar voorop staat dat het bedrijf moet blijven draaien
		2	2 = De arbeidsomstandigheden worden regelmatig geëvalueerd onder alle medewerkers en als het nodig is, worden de arbeidsomstandigheden aangepast
		N	N = Niet van toepassing, geen werknemers buiten "dichtbijzijnden"
8.2	Wordt er in het bedrijf loon betaald gerelateerd aan minimumloon bij een arbeidscontract?	0	0 = Nee, geen formele afspraken over uurloon
		1	1 = Nee, gedeeltelijk informeel en gedeeltelijk formeel
		2	2 = Ja, het formele loon is tenminste het minimumloon
		N	N = Niet van toepassing, geen werknemers buiten "dichtbijzijnden"
8.3	Wordt er binnen het bedrijf rekening gehouden met aanvullende arbeidsvoorwaarden? (salaris & tevredenheid daarover, mogelijkheid voor opleiding/cursussen, werk/privé balans, ouderschapsverlof, flexwerken, outplacement opties, etc.)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, bij enkele medewerkers of vrijwilligers
		2	2 = Ja, voor alle medewerkers of vrijwilligers
		N	N = Niet van toepassing, geen werknemers buiten "dichtbijzijnden"
8.4	Wordt er in de organisatie rekening gehouden met emancipatie en/of mensenrechten? (niet discrimineren op leeftijd, bijdragen aan integratie van vrouwen, gehandicapten, allochtonen ook in managementposities, etc.)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, waar mogelijk, maar er is geen beleid voor
		2	2 = Ja, het is in ons beleid vastgelegd
		N	N = Niet van toepassing, geen werknemers buiten "dichtbijzijnden"
ALGEMEEN & BELEID			
9.1	Is er een duurzaamheidsbeleid? (een beleid staat op papier)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, alleen op management/strategisch niveau
		2	2 = Ja, doorgevoerd in alle lagen (transparant) van het bedrijf
9.2	Zijn er al certificaten en/of keurmerken voor duurzaamheid/ maatschappelijk verantwoord ondernemen? (ISO-certificaat, veiligheidscertificaat)	0	0 = Nee
		1	1 = Ja
9.3	Bent u gecertificeerd om ongedierte te bestrijden, of huurt u daarvoor experts in?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja
9.4	Maakt duurzaamheid deel uit van de marketingstrategie/communicatieplan van het bedrijf naar de klant?	0	0 = Nee
		1	1 = Nu nog niet, maar dat gaat in de toekomst zeker gebeuren
		2	2 = Ja
9.5	Worden (lokale) initiatieven op het gebied van duurzaamheid gestimuleerd en/of gesteund?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja, maar zonder beleid of enige regelmaat

		2	2 = Ja, we steunen jaarlijks minimaal één (lokaal) initiatief
		N	N = Niet van toepassing
9.6	Wordt er een stakeholdersdialoog (met eigenaars, aandeelhouders etc.) gevoerd over het duurzaamheidsbeleid van het bedrijf?	0	0 = Nee
		1	1 = Ja
		N	N = Niet van toepassing
9.7	Ik herken het bedrijf in de volgende ambitieniveaus:	0	0 = Geen stelling is van toepassing
	1. Duurzaam ondernemen bespaart kosten voor ons bedrijf!	1	1 = 1 tot 3 stellingen
	2. Duurzaam ondernemen versterkt onze marketing positie!	2	2 = 4 tot 7 stellingen
	3. Ons bedrijf wil zich onderscheiden op milieugebied!		
	4. Duurzaamheid moet verankerd worden in de gehele organisatie!		
	5. Het bedrijf is medeverantwoordelijk voor de verduurzaming van de keten!		
	6. Het bedrijf wil een betere wereld achterlaten/creëren voor de volgende generaties!		
	7. Duurzaam ondernemen is essentieel voor het op langere termijn overleven van dit bedrijf!		

Bijlage 2 Resultaat per vraag 2018

Vraag 1.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	4	14	20
ambitie	4	4	29

Ambitie: 9 respondenten extra

Vraag 1.2

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	5	17	16
ambitie	1	13	23

Ambitie: 7 respondenten extra

Vraag 1.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	4	12	22
ambitie	2	6	29

Ambitie: 7 respondenten extra

Vraag 1.4

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	0	1	4	33
ambitie	0	1	3	33

Vraag voor manegebedrijven, dat waren hier maar 4 of 5

Vraag 1.5

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	0	4	30	4
ambitie	0	2	31	4

Vraag 1.6

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	2	11	25
ambitie	0	5	32

Ambitie: 7 respondenten extra

Vraag 2.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	19	13	5
ambitie	5	14	17

Ambitie: 12 respondenten extra

Vraag 2.2

Niveau Paardenbedrijf	0	1
Status	30	7
ambitie	9	27

Ambitie: 20 respondenten extra

Vraag 2.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	7	21	9
ambitie	2	14	20

Ambitie: 11 respondenten extra

Vraag 3.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	18	17	3
ambitie	6	22	9

Ambitie: 6 respondenten extra

Vraag 3.2

7 NVT

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	23	7	1
ambitie	14	8	8

Ambitie: 7 respondenten extra

Vraag 3.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	9	3	26
ambitie	4	5	28

Ambitie: 2 respondenten extra

Vraag 3.4

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	1	25	12
ambitie	1	18	18

Ambitie: 6 respondenten extra

Vraag 3.5

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	26	9	3
ambitie	17	11	9

Ambitie 6 respondenten extra

Vraag 3.6

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	9	29	0
ambitie	6	31	0

Ambitie 2 respondenten extra

Vraag 4.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	1	1	36
ambitie	0	1	36

Is al gunstig

Vraag 4.2

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	24	13	1
ambitie	16	15	6

Ambitie: 5 respondenten extra

Vraag 4.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	13	17	8
ambitie	12	12	13

Ambitie: 5 respondenten extra

Vraag 4.4

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	9	18	11
ambitie	8	19	10

Vraag 4.5

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	3
Status	5	16	8	9
ambitie	3	7	11	16

Ambitie: 7 respondenten extra

Vraag 4.6

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	6	16	16
ambitie	5	11	21

Ambitie: 5 respondenten extra

Vraag 4.7

Niveau Paardenbedrijf	0	1
Status	11	27
ambitie	5	32

Ambitie: 5 respondenten moet asbest nog gesaneerd worden voor 2024

Vraag 4.8

Niveau Paardenbedrijf	0	1
Status	16	22
ambitie	13	24

Ambitie: 2 respondenten extra.

Vraag 5.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1
Status	29	9
ambitie	15	22

Ambitie 13 respondenten extra

Vraag 5.2

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	1	20	17
ambitie	0	12	25

Ambitie: 8 respondenten extra

Vraag 5.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	3
Status	15	4	10	9
ambitie	9	5	12	11

Ambitie: 2 respondenten extra

Vraag 5.4

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	7	6	18	7
ambitie	6	3	16	12

Ambitie: 5 respondenten extra

Vraag 5.5

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	5	5	20	8

ambitie	4	2	19	12
---------	---	---	----	----

Ambitie: 1 respondent extra

Vraag 5.6

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	3	NVT
Status	5	15	16	2	0
ambitie	4	10	13	8	2

Ambitie: 6 respondenten extra

Vraag 5.7

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	N
Status	5	0	9	24
ambitie	5	0	6	26

Ambitie: 3 respondenten extra

Vraag 6.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	16	16	6
ambitie	11	13	13

Ambitie: 7 respondenten extra

Vraag 6.2

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	23	10	5
ambitie	18	9	10

Ambitie: 5 respondenten extra

Vraag 6.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	28	9	1
ambitie	26	4	7

Ambitie 6 respondenten extra

Vraag 7.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1
Status	30	8
ambitie	21	16

Ambitie: 8 respondenten extra

Vraag 7.2

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	1	6	31
ambitie	1	2	34

Ambitie: 3 respondenten extra

Vraag 7.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	5	10	23
ambitie	4	5	28

Ambitie: 5 respondenten extra

Vraag 7.4

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	8	27	3
ambitie	5	22	10

Ambitie: 7 respondenten extra

Vraag 7.5

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	8	23	7
ambitie	4	15	18

Ambitie: 11 respondenten extra

Vraag 8.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	5	0	9	24
ambitie	4	0	8	25

Ambitie: 1 respondenten minder

Vraag 8.2

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	5	1	4	28
ambitie	4	1	3	29

Ambitie: 1 respondent minder

Vraag 8.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	5	0	7	26
ambitie	3	0	4	30

Ambitie: 3 respondenten minder

Vraag 8.4

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	5	2	16	15
ambitie	4	2	14	17

Ambitie: 2 respondenten extra

Vraag 9.1

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	25	10	3
ambitie	16	13	8

Ambitie: 5 respondenten extra

Vraag 9.2

Niveau Paardenbedrijf	0	1
Status	15	23
ambitie	9	28

Ambitie: 5 respondenten extra

Vraag 9.3

Niveau Paardenbedrijf	0	1
Status	21	17
ambitie	19	18

Ambitie: 1 respondent extra

Vraag 9.4

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	22	11	5
ambitie	16	8	13

Ambitie: 8 respondenten extra

Vraag 9.5

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2	NVT
Status	6	10	17	5
ambitie	6	8	15	8

Ambitie: 3 respondenten extra

Vraag 9.6

Niveau Paardenbedrijf	0	1	NVT
Status	23	13	2
ambitie	23	9	5

Ambitie: 3 respondenten

Vraag 9.7

Niveau Paardenbedrijf	0	1	2
Status	6	22	10
ambitie	2	19	16

Ambitie: 6 respondenten extra

Bijlage 3 Resultaat per vraag 2019

Hoe vaak hebben de paarden toegang tot drinkwater?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	vrijwel 24/7	18	60,0	62,1	62,1
	meer dan 18 uur per dag	7	23,3	24,1	86,2
	Niet van toepassing	4	13,3	13,8	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	vrijwel 24/7	21	70,0	72,4	72,4
	meer dan 18 uur per dag	2	6,7	6,9	79,3
	Niet van toepassing	6	20,0	20,7	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Hoe vaak per dag krijgen de paarden ruwvoer?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 tot 2 keer per dag	10	33,3	33,3	33,3
	3 tot 4 keer per dag	15	50,0	50,0	83,3
	meer dan 4 keer per dag	1	3,3	3,3	86,7
	Niet van toepassing	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 tot 2 keer per dag	8	26,7	26,7	26,7
	3 tot 4 keer per dag	11	36,7	36,7	63,3
	meer dan 4 keer per dag	5	16,7	16,7	80,0
	Niet van toepassing	6	20,0	20,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Hoe veilig is de huisvesting

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	De huisvesting is niet vrij van objecten die een mogelijk gevaar kunnen vormen (scherpe objecten, splinters, loshangend	1	3,3	3,3	3,3
	De huisvesting is vrij van objecten die een mogelijk gevaar kunnen vormen	25	83,3	83,3	86,7
	Niet van toepassing	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	De huisvesting is vrij van objecten die een mogelijk gevaar kunnen vormen	24	80,0	80,0	80,0
	Niet van toepassing	6	20,0	20,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Is de omgeving van de paarden rustig en overzichtelijk?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, de omgeving is niet rustig en overzichtelijk	1	3,3	3,4	3,4
	De omgeving is rustig OF overzichtelijk	2	6,7	6,9	10,3
	De omgeving is zowel rustig als overzichtelijk	23	76,7	79,3	89,7
	Niet van toepassing	3	10,0	10,3	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	De omgeving is rustig OF overzichtelijk	1	3,3	3,3	3,3
	De omgeving is zowel rustig als overzichtelijk	24	80,0	80,0	83,3
	Niet van toepassing	5	16,7	16,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Hoe veel uur per dag krijgen de paarden de mogelijkheid vrij te bewegen (in wei, paddock, e.d.)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4 uur of minder	17	56,7	56,7	56,7
	8 uur of minder	7	23,3	23,3	80,0
	Meer dan 8 uur	1	3,3	3,3	83,3
	Niet van toepassing	5	16,7	16,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4 uur of minder	9	30,0	31,0	31,0
	8 uur of minder	7	23,3	24,1	55,2
	Meer dan 8 uur	5	16,7	17,2	72,4
	Niet van toepassing	8	26,7	27,6	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Zijn de stalgebouwen voorzien van een goede ventilatie? (hoge nok, open nok, ventilator, windgaas)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	3	10,0	10,0	10,0
	De stal is alleen voorzien van een hoge nok	5	16,7	16,7	26,7
	Ja, de stal is voorzien van een open nok en/of ventilator en/of windgaas	18	60,0	60,0	86,7
	Niet van toepassing	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	1	3,3	3,4	3,4
	De stal is alleen voorzien van een hoge nok	2	6,7	6,9	10,3
	Ja, de stal is voorzien van een open nok en/of ventilator en/of windgaas	18	60,0	62,1	72,4
	Niet van toepassing	8	26,7	27,6	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Bent u bekend met de wet- en regelgeving omtrent dierenwelzijn en de richtlijnen van de SRP?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, ik ben bekend met beiden	17	56,7	58,6	58,6
	Ja, ik ben bekend met één van de twee	11	36,7	37,9	96,6
	Nee, ik ben hier niet mee bekend	1	3,3	3,4	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, ik ben bekend met beiden	21	70,0	72,4	72,4
	Ja, ik ben bekend met één van de twee	6	20,0	20,7	93,1
	Nee, ik ben hier niet mee bekend	2	6,7	6,9	100,0

Total		29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Zijn de stalgebouwen voorzien van genoeg licht? (minimaal 10% van het oppervlakte van de vloer aan lichtdoorlatend materiaal)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	1	3,3	3,3	3,3
	Ja, voldoet aan de norm van minimaal 10% van het vloeroppervlak en lichtdoorlatend materiaal wordt voldoende schoongema	13	43,3	43,3	46,7
	Ja, voldoet ruim boven de norm van minimaal 10% en lichtdoorlatend materiaal wordt regelmatig schoongemaakt om belemmeri	12	40,0	40,0	86,7
	Niet van toepassing	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, voldoet aan de norm van minimaal 10% van het vloeroppervlak en lichtdoorlatend materiaal wordt voldoende schoongema	7	23,3	23,3	23,3
	Ja, voldoet ruim boven de norm van minimaal 10% en lichtdoorlatend materiaal wordt regelmatig schoongemaakt om belemmeri	15	50,0	50,0	73,3
	Niet van toepassing	8	26,7	26,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is het gemiddelde aantal loopuren voor een manegepaard per dag dat er lessen worden gegeven?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1-2 uur per dag	3	10,0	10,0	10,0
	Niet van toepassing	27	90,0	90,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1-2 uur per dag	3	10,0	10,0	10,0
	Niet van toepassing	27	90,0	90,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er, in het kader van de wet- en regelgeving, rekening gehouden met diergezondheid en dierwelzijn bij het houden van paarden?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving	19	63,3	63,3	63,3
	Ja volledig, er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving en er zijn extra faciliteiten die voldoen aan de welzijnsrichtl	8	26,7	26,7	90,0
	Niet van toepassing	3	10,0	10,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving	12	40,0	40,0	40,0
	Ja volledig, er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving en er zijn extra faciliteiten die voldoen aan de welzijnsrichtl	12	40,0	40,0	80,0
	Niet van toepassing	6	20,0	20,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er gebruik gemaakt van duurzame energie?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energie	19	63,3	63,3	63,3
	Ja, voor minder dan 50%	7	23,3	23,3	86,7
	Ja, voor meer dan 50%	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energie	9	30,0	30,0	30,0
	Ja, voor minder dan 50%	9	30,0	30,0	60,0
	Ja, voor meer dan 50%	12	40,0	40,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wekt u uw eigen energie op met behulp van bijvoorbeeld een vergister, zonnepanelen, een windmolen of aardwarmte?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	6	20,0	20,0	20,0
	Nee	24	80,0	80,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	20	66,7	66,7	66,7
	Nee	10	33,3	33,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Hoeveel procent van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten? (zoals bijvoorbeeld lichtsensoren, deurdrangers/automatisch sluitende deuren, waterbesparende kranen en tijd klokken worden binnen het bedrijf gebruikt).

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energiebesparende producten	12	40,0	40,0	40,0
	0 tot 50% van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten.	17	56,7	56,7	96,7
	Meer dan 50% van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten.	1	3,3	3,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Er wordt niet bewust gebruik gemaakt van duurzame energiebesparende producten	4	13,3	13,3	13,3
	0 tot 50% van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten.	14	46,7	46,7	60,0
	Meer dan 50% van de energieverbruikende apparaten is voorzien van energiebesparingsproducten.	12	40,0	40,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Worden er waterbesparende maatregelen toegepast?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	14	46,7	46,7	46,7
	Ja, voor minder dan 50%	7	23,3	23,3	70,0
	Ja, voor meer dan 50%	7	23,3	23,3	93,3
	Niet van toepassing	2	6,7	6,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	3	10,0	10,0	10,0
	Ja, voor minder dan 50%	7	23,3	23,3	33,3
	Ja, voor meer dan 50%	15	50,0	50,0	83,3
	Niet van toepassing	5	16,7	16,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt koelwater en/of afvalwater hergebruikt?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	18	60,0	60,0	60,0
	Ja, voor minder dan 50%	1	3,3	3,3	63,3
	Ja, voor meer dan 50%	2	6,7	6,7	70,0
	Niet van toepassing (in verband met wet- en regelgeving zoals hygiënemaatregelen)	9	30,0	30,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	9	30,0	30,0	30,0
	Ja, voor minder dan 50%	3	10,0	10,0	40,0
	Ja, voor meer dan 50%	7	23,3	23,3	63,3
	Niet van toepassing (in verband met wet- en regelgeving zoals hygiënemaatregelen)	11	36,7	36,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt het afvalwater op het oppervlaktewater geloosd? (bijv. in sloten of rivieren)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, ongezuiverd	2	6,7	6,7	6,7
	Ja, maar het wordt eerst gezuiverd	3	10,0	10,0	16,7
	Nee	15	50,0	50,0	66,7
	Niet van toepassing	10	33,3	33,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, maar het wordt eerst gezuiverd	5	16,7	16,7	16,7
	Nee	12	40,0	40,0	56,7
	Niet van toepassing	13	43,3	43,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er gecontroleerd op waterlekkages?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Alleen wanneer er zichtbare lekkage is	24	80,0	80,0	80,0
	Ja, frequent ter preventie	4	13,3	13,3	93,3
	Niet van toepassing	2	6,7	6,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Alleen wanneer er zichtbare lekkage is	14	46,7	46,7	46,7
	Ja, frequent ter preventie	13	43,3	43,3	90,0
	Niet van toepassing	3	10,0	10,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er actie ondernomen om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren? (bijv. door samenwerking met waterschap, deelname aan het project schone bronnen)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, er wordt geen actie ondernomen	12	40,0	41,4	41,4
	Nee, er wordt geen actie ondernomen, maar de afvalwaterkwaliteit is wel bekend	5	16,7	17,2	58,6
	Ja, er vindt samenwerking plaats om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren	2	6,7	6,9	65,5
	Niet van toepassing	10	33,3	34,5	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, er wordt geen actie ondernomen	7	23,3	24,1	24,1
	Nee, er wordt geen actie ondernomen, maar de afvalwaterkwaliteit is wel bekend	5	16,7	17,2	41,4
	Ja, er vindt samenwerking plaats om de afvalwaterkwaliteit te verbeteren	4	13,3	13,8	55,2
	Niet van toepassing	13	43,3	44,8	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Treft u maatregelen om mestvocht apart op te vangen of voorkomt u dat mestvocht op de bodem wordt geloosd? (bijvoorbeeld afdekken mestplaat)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	7	23,3	23,3	23,3
	Ja	17	56,7	56,7	80,0
	Niet van toepassing	6	20,0	20,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	6	20,0	20,0	20,0
	Ja	16	53,3	53,3	73,3
	Niet van toepassing	8	26,7	26,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Is de locatie van de mesthoop een gunstige locatie voor de omgeving en het personeel?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, voor het personeel	2	6,7	6,7	6,7
	Ja, voor de omgeving	1	3,3	3,3	10,0
	Ja, voor beide	23	76,7	76,7	86,7
	Niet van toepassing	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, voor het personeel	1	3,3	3,3	3,3
	Ja, voor de omgeving	1	3,3	3,3	6,7
	Ja, voor beide	23	76,7	76,7	83,3
	Niet van toepassing	5	16,7	16,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Hoe is het beleid m.b.t. de uitstoot van vervuilde lucht? (Bijvoorbeeld ammoniak)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Er vindt geen zuivering, reductie of filtering plaats, ook is er geen beleid	11	36,7	36,7	36,7
	Jaarlijks wordt getracht de hoeveelheid moeilijk afbreekbare stoffen te verminderen of te zuiveren, hier is geen beleid	4	13,3	13,3	50,0
	Jaarlijks wordt getracht de hoeveelheid vervuilde lucht te verminderen of te zuiveren. Hier is een beleid voor opgesteld	1	3,3	3,3	53,3
	Niet van toepassing	14	46,7	46,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Er vindt geen zuivering, reductie of filtering plaats, ook is er geen beleid	6	20,0	20,0	20,0
	Jaarlijks wordt getracht de hoeveelheid moeilijk afbreekbare stoffen te verminderen of te zuiveren, hier is geen beleid	5	16,7	16,7	36,7
	Jaarlijks wordt getracht de hoeveelheid vervuilde lucht te verminderen of te zuiveren. Hier is een beleid voor opgesteld	4	13,3	13,3	50,0
	Niet van toepassing	15	50,0	50,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Treft u maatregelen om geuroverlast voor personeel en omgeving te beperken?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, wel voldoen we aan de wet- en regelgeving	6	20,0	20,0	20,0
	Ja, als mensen uit de omgeving klachten hebben proberen we maatregelen te treffen	6	20,0	20,0	40,0
	Ja, we nemen extra maatregelen om alle geuroverlast weg te nemen	5	16,7	16,7	56,7
	Niet van toepassing	13	43,3	43,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, wel voldoen we aan de wet- en regelgeving	2	6,7	6,7	6,7
	Ja, als mensen uit de omgeving klachten hebben proberen we maatregelen te treffen	6	20,0	20,0	26,7
	Ja, we nemen extra maatregelen om alle geuroverlast weg te nemen	7	23,3	23,3	50,0
	Niet van toepassing	15	50,0	50,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Treft u maatregelen om geluidshinder voor personeel en omgeving te beperken?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, wel voldoen we aan de wet- en regelgeving	7	23,3	24,1	24,1
	Ja, als mensen uit de omgeving klachten hebben proberen we maatregelen te treffen	9	30,0	31,0	55,2
	Ja, we nemen extra maatregelen om alle geluidsoverlast weg te nemen	1	3,3	3,4	58,6
	Niet van toepassing	12	40,0	41,4	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, wel voldoen we aan de wet- en regelgeving	4	13,3	13,8	13,8
	Ja, als mensen uit de omgeving klachten hebben proberen we maatregelen te treffen	9	30,0	31,0	44,8
	Ja, we nemen extra maatregelen om alle geluidsoverlast weg te nemen	3	10,0	10,3	55,2
	Niet van toepassing	13	43,3	44,8	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Is het gebouw duurzaam gebouwd of verbouwd? (bijv. duurzame materialen, dubbelglas, spouwisolatie, dak- en/of vloer isolatie etc.)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	7	23,3	23,3	23,3
	Ja, voor minder dan 40%	13	43,3	43,3	66,7
	Ja, voor meer dan 40%	10	33,3	33,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	1	3,3	3,3	3,3
	Ja, voor minder dan 40%	11	36,7	36,7	40,0
	Ja, voor meer dan 40%	15	50,0	50,0	90,0
	Niet van toepassing	3	10,0	10,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Zal er bij een verbouwing rekening gehouden worden met de wensen van de omwonenden/omgeving?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	7	23,3	24,1	24,1
	Ja, bij elke verbouwing wordt er rekening gehouden met de wensen vanuit de omwonenden/omgeving	20	66,7	69,0	93,1
	Ja, bij elke verbouwing wordt er rekening gehouden wordt de omgeving betrokken en kan de omgeving inbreng leveren.	2	6,7	6,9	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	7	23,3	24,1	24,1
	Ja, bij elke verbouwing wordt er rekening gehouden met de wensen vanuit de omwonenden/omgeving	19	63,3	65,5	89,7
	Ja, bij elke verbouwing wordt er rekening gehouden wordt de omgeving betrokken en kan de omgeving inbreng leveren.	3	10,0	10,3	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Indien u asbest op uw bedrijf heeft, wanneer gaat u dit verwijderen?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Voor 2020	2	6,7	7,1	7,1
	Voor 2022	2	6,7	7,1	14,3
	Voor 2024	2	6,7	7,1	21,4
	Niet van toepassing	22	73,3	78,6	100,0
	Total	28	93,3	100,0	
Missing	System	2	6,7		
Total		30	100,0		

Is er asbest op het bedrijf aanwezig dat voor 2024 moet worden gesaneerd?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	7	23,3	24,1	24,1
	Nee	22	73,3	75,9	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Heeft u met uw erfinrichting rekening gehouden met duurzame erf-inrichting? Denk aan nestkasten, poelen of een erfsingel.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	10	33,3	34,5	34,5
	Nee	8	26,7	27,6	62,1
	Niet van toepassing	11	36,7	37,9	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	12	40,0	41,4	41,4
	Nee	5	16,7	17,2	58,6
	Niet van toepassing	12	40,0	41,4	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Koopt u bewust duurzame productie-middelen in, zoals biobased materiaal (voor afrastering of rijbodems etc.)?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	8	26,7	26,7	26,7
	Nee	22	73,3	73,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	15	50,0	50,0	50,0
	Nee	15	50,0	50,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Worden er eisen gesteld aan de voedselveiligheid voor de paarden bij de keuze van grondstoffen (stro, hooi etc.)?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	1	3,3	3,4	3,4
	Ja, er wordt gekeurd met het blote oog en op kennis van de ondernemer	15	50,0	51,7	55,2
	Ja er worden regelmatig analyses uitgevoerd om de kwaliteit te checken	8	26,7	27,6	82,8
	Niet van toepassing	5	16,7	17,2	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichten van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, er wordt gekeurd met het blote oog en op kennis van de ondernemer	11	36,7	37,9	37,9
	Ja er worden regelmatig analyses uitgevoerd om de kwaliteit te checken	11	36,7	37,9	75,9
	Niet van toepassing	7	23,3	24,1	100,0
	Total	29	96,7	100,0	
Missing	System	1	3,3		
Total		30	100,0		

Worden er bij de keuze van de grondstofleverancier eisen gesteld aan de arbeidsomstandigheden op de plaats van de grondstofproductie?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee/onbekend	12	40,0	40,0	40,0
	Ja, hier worden (enkele) eisen aan gesteld	2	6,7	6,7	46,7
	Ja, er moet aan de wet- en regelgeving voldaan worden	5	16,7	16,7	63,3
	Ja, er worden alleen grondstoffen ingekocht bij gecertificeerde bedrijven	4	13,3	13,3	76,7
	Niet van toepassing	7	23,3	23,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee/onbekend	8	26,7	26,7	26,7
	Ja, hier worden (enkele) eisen aan gesteld	4	13,3	13,3	40,0
	Ja, er moet aan de wet- en regelgeving voldaan worden	5	16,7	16,7	56,7
	Ja, er worden alleen grondstoffen ingekocht bij gecertificeerde bedrijven	5	16,7	16,7	73,3
	Niet van toepassing	8	26,7	26,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er rekening gehouden met het gebruik van bestrijdingsmiddelen en additieven bij de leveranciers van grondstoffen?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee/onbekend	7	23,3	23,3	23,3
	Ja, de leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving maar er is geen beleid	10	33,3	33,3	56,7
	Ja volledig, leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving en er is een beleid om dit gebruik zoveel mogelijk te beper	5	16,7	16,7	73,3
	Niet van toepassing	8	26,7	26,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee/onbekend	4	13,3	13,3	13,3
	Ja, de leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving maar er is geen beleid	6	20,0	20,0	33,3
	Ja volledig, leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving en er is een beleid om dit gebruik zoveel mogelijk te beper	11	36,7	36,7	70,0
	Niet van toepassing	9	30,0	30,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er rekening gehouden met het gebruik van meststoffen bij de leveranciers van grondstoffen of additieven?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	3	10,0	10,0	10,0
	Ja, de leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving	16	53,3	53,3	63,3
	Ja, volledig, leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving en er is een beleid voor plaatsspecifiek bemesten	3	10,0	10,0	73,3
	Niet van toepassing, er wordt geen gebruik gemaakt van leveranciers	8	26,7	26,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	3	10,0	10,0	10,0
	Ja, de leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving	14	46,7	46,7	56,7
	Ja, volledig, leveranciers voldoen aan de wet- en regelgeving en er is een beleid voor plaatsspecifiek bemesten	5	16,7	16,7	73,3
	Niet van toepassing, er wordt geen gebruik gemaakt van leveranciers	8	26,7	26,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Weegt u bij uw leverancierskeuze mee of leveranciers een systeem op het gebied van duurzaamheid (bijv. ISO 26000) toepassen?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	10	33,3	33,3	33,3
	Ja, maar prijs en kwaliteit zijn belangrijker	12	40,0	40,0	73,3
	Ja, maar dit is niet mogelijk vanwege bijv. de beperkte hoeveelheid en/of invloedssfeer bij leveranciers	4	13,3	13,3	86,7
	Niet van toepassing	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	8	26,7	26,7	26,7
	Ja, maar prijs en kwaliteit zijn belangrijker	9	30,0	30,0	56,7
	Ja, maar dit is niet mogelijk vanwege bijv. de beperkte hoeveelheid en/of invloed sfeer bij leveranciers	3	10,0	10,0	66,7
	Ja, alleen leveranciers met een systeem op het gebied van duurzaamheid mogen leveren aan ons bedrijf	5	16,7	16,7	83,3
	Niet van toepassing	5	16,7	16,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er een eerlijke prijs betaald aan de leveranciers?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Dat is de verantwoordelijkheid van de leverancier	6	20,0	20,0	20,0
	Ja, daar maken we goede afspraken over	19	63,3	63,3	83,3
	Daar is geen inzicht in	3	10,0	10,0	93,3
	Niet van toepassing	2	6,7	6,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Dat is de verantwoordelijkheid van de leverancier	6	20,0	20,0	20,0
	Ja, daar maken we goede afspraken over	18	60,0	60,0	80,0
	Daar is geen inzicht in	2	6,7	6,7	86,7
	Niet van toepassing	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Zijn er afspraken (tussen leverancier, verwerker en afnemer(klant)) zodat er efficiënter en/of duurzamer geproduceerd kan worden?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	25	83,3	83,3	83,3
	Ja, wij doen een intentie tot een plan opstellen	3	10,0	10,0	93,3
	Ja, wij hebben duidelijk afspraken m.b.t. efficiënter en/of duurzamer voortbrengen van goederen en/of diensten	2	6,7	6,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	16	53,3	53,3	53,3
	Ja, wij doen een intentie tot een plan opstellen	6	20,0	20,0	73,3
	Ja, wij hebben duidelijk afspraken m.b.t. efficiënter en/of duurzamer voortbrengen van goederen en/of diensten	8	26,7	26,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er bij de productie van uw eindproducten en of diensten expliciet rekening gehouden met duurzaamheid en/of milieu en krijgt u daarvoor een meerprijs van uw klant?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	22	73,3	73,3	73,3
	Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden, maar dit levert geen meerprijs op	6	20,0	20,0	93,3
	Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden en dit levert een meerprijs op	2	6,7	6,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	15	50,0	50,0	50,0
	Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden, maar dit levert geen meerprijs op	10	33,3	33,3	83,3
	Ja, daar wordt expliciet rekening mee gehouden en dit levert een meerprijs op	5	16,7	16,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Ziet u mogelijkheden voor uw bedrijf om een nieuwe klantenkring aan te boren indien uw producten en/of diensten duurzamer/milieuvriendelijker zijn?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	23	76,7	76,7	76,7
	Ja, waarschijnlijk is dit mogelijk, nader onderzoek moet dit uitwijzen	4	13,3	13,3	90,0
	Ja, die mogelijkheden zijn er zeker	3	10,0	10,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	20	66,7	66,7	66,7
	Ja, waarschijnlijk is dit mogelijk, nader onderzoek moet dit uitwijzen	6	20,0	20,0	86,7
	Ja, die mogelijkheden zijn er zeker	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Maakt het bedrijf gebruik van innovatieve productietechnieken? (Zoals bijvoorbeeld een hitactief systeem, mestdrogen, caps, etc.)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	19	63,3	63,3	63,3
	Ja	11	36,7	36,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	12	40,0	40,0	40,0
	Ja	18	60,0	60,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Hoe gaat het bedrijf om met de productieapparatuur, hulpmiddelen, harnachement en inventaris?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Wanneer zich problemen voordoen, wordt er onderhoud verricht	6	20,0	20,0	20,0
	Er wordt alleen het verplichte onderhoud verricht	5	16,7	16,7	36,7
	Er wordt frequent (preventief) onderhoud gepleegd	19	63,3	63,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Wanneer zich problemen voordoen, wordt er onderhoud verricht	6	20,0	20,0	20,0
	Er wordt alleen het verplichte onderhoud verricht	2	6,7	6,7	26,7
	Er wordt frequent (preventief) onderhoud gepleegd	22	73,3	73,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Investeert het bedrijf in methoden/technieken om de houdbaarheid van producten te verlengen zodat er bijvoorbeeld minder restafval optreedt? Denk daarbij aan stro, hooi, kuilvoer, scheiden van plastic.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	6	20,0	20,0	20,0
	Voor een deel	13	43,3	43,3	63,3
	Ja, zoveel mogelijk	11	36,7	36,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	5	16,7	16,7	16,7
	Voor een deel	7	23,3	23,3	40,0
	Ja, zoveel mogelijk	18	60,0	60,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Worden er maatregelen genomen om tot reductie/preventie van afval te komen?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	12	40,0	40,0	40,0
	Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren	17	56,7	56,7	96,7
	Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren en er zijn beleidsdoelstellingen voor verdere reductie	1	3,3	3,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	5	16,7	16,7	16,7
	Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren	19	63,3	63,3	80,0
	Ja, er zijn maatregelen operationeel om afval te reduceren en er zijn beleidsdoelstellingen voor verdere reductie	6	20,0	20,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Ziet het bedrijf er op toe dat het afval wordt gescheiden en duurzaam verwerkt?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	7	23,3	23,3	23,3
	Ja, alleen gescheiden	18	60,0	60,0	83,3
	Ja, gescheiden en duurzaam verwerkt	5	16,7	16,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	4	13,3	13,3	13,3
	Ja, alleen gescheiden	10	33,3	33,3	46,7
	Ja, gescheiden en duurzaam verwerkt	16	53,3	53,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Hoe zijn de arbeidsomstandigheden het best te omschrijven?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	De medewerkers kunnen een klacht indienen, maar voorop staat dat het bedrijf moet blijven draaien	7	23,3	23,3	23,3
	De arbeidsomstandigheden worden regelmatig geëvalueerd onder alle medewerkers en als het nodig is, worden de arbeidsomst	23	76,7	76,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	De medewerkers kunnen een klacht indienen, maar voorop staat dat het bedrijf moet blijven draaien	6	20,0	20,0	20,0
	De arbeidsomstandigheden worden regelmatig geëvalueerd onder alle medewerkers en als het nodig is, worden de arbeidsomst	24	80,0	80,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er in het bedrijf loon betaald gerelateerd aan minimumloon bij een arbeidscontract?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, gedeeltelijk informeel en gedeeltelijk formeel	1	3,3	3,3	3,3
	Ja, het formele loon is tenminste het minimumloon	29	96,7	96,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee, gedeeltelijk informeel en gedeeltelijk formeel	1	3,3	3,3	3,3
	Ja, het formele loon is tenminste het minimumloon	29	96,7	96,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er binnen het bedrijf rekening gehouden met aanvullende arbeidsvoorwaarden? (salaris & tevredenheid daarover, mogelijkheid voor opleiding/cursussen, werk/privé balans, ouderschapsverlof, flexwerken, outplacement opties, etc.)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	1	3,3	3,3	3,3
	Ja, bij enkele medewerkers	7	23,3	23,3	26,7
	Ja, voor alle medewerkers	22	73,3	73,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	1	3,3	3,3	3,3
	Ja, bij enkele medewerkers	6	20,0	20,0	23,3
	Ja, voor alle medewerkers	23	76,7	76,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er in de organisatie rekening gehouden met emancipatie en/of mensenrechten? (niet discrimineren op leeftijd, bijdragen aan integratie van vrouwen, gehandicapten, allochtonen ook in managementposities, etc.)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, maar er is geen beleid voor	23	76,7	76,7	76,7
	Ja, het is in ons beleid vastgelegd	7	23,3	23,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja, maar er is geen beleid voor	19	63,3	63,3	63,3
	Ja, het is in ons beleid vastgelegd	11	36,7	36,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Is er een duurzaamheidsbeleid? (een beleid staat op papier)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	28	93,3	93,3	93,3
	Ja	2	6,7	6,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	15	50,0	50,0	50,0
	Ja	15	50,0	50,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Zijn er al certificaten en/of keurmerken voor duurzaamheid/ maatschappelijk verantwoord ondernemen? (ISO-certificaat, veiligheidscertificaat)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	16	53,3	53,3	53,3
	Ja, het bedrijf beschikt zich over een certificaten of keurmerken over en/of maatschappelijke verantwoord ondernemen.	14	46,7	46,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	8	26,7	26,7	26,7
	Ja, het bedrijf beschikt zich over een certificaten of keurmerken over en/of maatschappelijke verantwoord ondernemen.	22	73,3	73,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Bent u gecertificeerd om ongedierte te bestrijden, of huurt u daarvoor experts in?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	13	43,3	46,4	46,4
	Ja	6	20,0	21,4	67,9
	Niet van toepassing	9	30,0	32,1	100,0
	Total	28	93,3	100,0	
Missing	System	2	6,7		
Total		30	100,0		

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	11	36,7	39,3	39,3
	Ja	6	20,0	21,4	60,7
	Niet van toepassing	11	36,7	39,3	100,0
	Total	28	93,3	100,0	
Missing	System	2	6,7		
Total		30	100,0		

Maakt duurzaamheid deel uit van de marketingstrategie/communicatieplan van het bedrijf naar de klant?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	18	60,0	60,0	60,0
	Nu nog niet, maar dat gaat in de toekomst zeker gebeuren	8	26,7	26,7	86,7
	Ja	4	13,3	13,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	15	50,0	50,0	50,0
	Nu nog niet, maar dat gaat in de toekomst zeker gebeuren	7	23,3	23,3	73,3
	Ja	8	26,7	26,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Worden (lokale) initiatieven op het gebied van duurzaamheid gestimuleerd en/of gesteund?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	5	16,7	16,7	16,7
	Ja, maar zonder beleid of enige regelmaat	14	46,7	46,7	63,3
	Ja, we steunen jaarlijks minimaal één (lokaal) initiatief	1	3,3	3,3	66,7
	Niet van toepassing	10	33,3	33,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	2	6,7	6,7	6,7
	Ja, maar zonder beleid of enige regelmaat	14	46,7	46,7	53,3
	Ja, maar zonder beleid of enige regelmaat	14	46,7	46,7	53,3
	Ja, we steunen jaarlijks minimaal één (lokaal) initiatief	5	16,7	16,7	70,0
	Niet van toepassing	9	30,0	30,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wordt er een stakeholdersdialoog (met eigenaars, aandeelhouders etc.) gevoerd over het duurzaamheidsbeleid van het bedrijf?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	12	40,0	40,0	40,0
	Ja	3	10,0	10,0	50,0
	Niet van toepassing	15	50,0	50,0	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	11	36,7	36,7	36,7
	Ja	3	10,0	10,0	46,7
	Niet van toepassing	16	53,3	53,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Ik herken het bedrijf in de volgende ambitieniveaus

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Geen stelling is van toepassing	4	13,3	13,3	13,3
	1 tot 3 stellingen	16	53,3	53,3	66,7
	4 tot 7 stellingen	10	33,3	33,3	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Wat is uw ambitie ten opzichte van de bovenstaande vraag?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Geen stelling is van toepassing	1	3,3	3,3	3,3
	1 tot 3 stellingen	12	40,0	40,0	43,3
	4 tot 7 stellingen	17	56,7	56,7	100,0
	Total	30	100,0	100,0	

Postbus 374, 8250 AJ Dronten
De Drieslag 4, 8251 JZ Dronten
088 020 6000
www.aereshogeschool.nl/dronten
info.hogeschool.dronten@aeres.nl